Kamniški OBČAN

Št. 7 | 53. leto | Kamnik, 9. maj 2014

Noč, namenjena knjigam

Na svetovni dan knjige in avtorskih pravic, katerega že devetnajst let obeležujemo 23. aprila, je letos prvič v Sloveniji potekala mednarodna prireditev Noč knjige. Skupnemu ponočevanju za knjižne sladokusce se je pridružila tudi knjigarna Hiša sanjajočih knjig na Šutni, ki je meščanom pripravila prav zanimiv program, kamniške bralce in ljubitelje knjig pa je povabila v branja, poslušanja in nakupovanja knjig vse do polnoči.

O tem, da ima knjiga še vedno svojo moč, na strani 5.

Knjige bežijo po Kamniku, ulovite in delite jih! Prvo knjigobežnico so organizatorji Noči knjige namestili na drevo pri Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra Srednješolec Matic je nad knjigobežnico navdušen in si je že izmenjal knjigo.

Pogovor z Barbaro Hubad, prejemnico nagrade »Za ženske v znanosti« 2014:

Da se lahko ubranimo določenih bolezni, moramo poznati bakterije in njihov prehod v zrak

Barbara Hubad je ena izmed treh prejemnic nagrade »Za Ženske v znanosti« 2014 v Sloveniji - štipendije v vrednosti 5.000 evrov za izjemno dosedanje delo na področju znanosti. Pod mentorstvom znanstvenega svetnika dr. Aleša Lapanje, svetovno priznanega znanstvenika s področja molekularne mikrobiologije, proučuje sposobnost aerosolizacije in načina preživetja bakterij v zraku na nivoju gojitvenih in molekularno-bioloških metod. To nam omogoča boljše razumevanje bakterij in njihovega prehoda v zrak ter razumevanje zraka kot ekosistema za mikroorganizme. Barbara Hubad ni le prejemnica nagrade, pač pa tudi uspešna ženska in mati dveh majhnih deklic, ki pravi, da se kljub številnim obveznostim da uspeti.

na strani 6

Razkošje barv, oblik in vonjav v Arboretumu Volčji Potok

Letošnjo 23. tradicionalno spomladansko razstavo tulipanov, cvetja, vrtnarstva in vrtne opreme v Arboretumu Volčji Potok, ki je potekala od 26. aprila do 4. maja, so popestrile številne novosti, kot vsako leto pa je bil tudi letos kralj razstave tulipan. Obiskovalci, teh je bilo kljub muhastemu vremenu več kot lansko leto, kar je velika pohvala in spodbuda kolektivu arboretuma, so lahko občudovali dvesto različnih sort skozi najrazličnejše oblike cvetov, barv, velikosti in vonjev.

Sicer pa v Arboretumu Volčji Potok vsak dan nastaja nova zgodba cvetja. Mesec maj je mesec okrasnih čebul in slečev ali rododendronov, ki cvetijo v vsej lepoti in barvitosti.

Več na 3. strani.

Mekinje ponovno v znamenju teka

V nedeljo, 27. aprila, so Mekinje gostile tekače iz naše občine in tudi od drugod – potekal je namreč že 26. Mekinjski kros in 8. Memorial Mira Petka. Letos je bil dogodek poseben, saj je v petek potekalo tudi Občinsko prvenstvo osnovnih šol v krosu, v nedeljo pa so se tekačem na tradicionalnem tekmovanju pridružili še tekači s pasjimi vpregami – Cannicross. Tudi nekoliko blatna proga in slabo vreme nista mogla ustaviti 225 tekmovalcev, kar je rekordno število. Z 10-kilometrsko progo je najhitreje opravil Rok Puhar v času 0:36:44, pri ženskah je na 5 kilometrov slavila Mateja Adrovič s časom 0:21:04. Takole pa so se na progo zagnali najmlajši tekači.

Reportažo objavljamo na 13. strani.

Pogovor z Gregorjem Hribarjem, predsednikom OK Calcit Volleyball

»Dvorana je še vedno naša največja težava«

OK Calcit Volleyball tudi v letošnjem letu ostaja najboljši kamniški športni kolektiv, kar dokazuje tako z rezultati kot številčnostjo. Zato ni nobeno presenečenje, da bo Gregor Hribar še štiri leta predsednik kluba, kar so nedavno tega potrdili na skupščini. Nekdanji trener Kamničanov, ki je na začetku tisočletja z njimi osvojil tri zaporedne državne lovorike in pokal Slovenije, ne skriva zadovoljstva z minulo sezono, hkrati pa se že spogleduje z novo.

na strani 12

Prejmi pozdrav: Občina Kamnik na razglednicah pred drugo svetovno vojno

V Matični knjižnici Kamnik so ob prazniku Občine Kamnik pripravili razstavo razglednic z naslovom ***Prejmi pozdrav: Občina Kamnik na razglednicah pred 2. svetovno vojno***. Zaradi izrednega zanimanja je na ogled do konca avgusta.

Razstavljene so razglednice iz domoznanske zbirke knjižnice od najstarejših, s konca 80. let 19. stoletja, do začetka 2. svetovne vojne.

na 7. strani.

Ena najstarejših kamniških razglednic. Leta 1897 so jo z litografskim postopkom izdelali v Münchnu.

Dragi bralci, naslednja številka časopisa Kamniški občan izide 23. maja.

Rok za oddajo člankov je petek, 16. maja, za oglase in zahvale pa sreda, 21. maja, v uredništvu v Kamniku, Glavni trg 25 (stavba med občino in pošto), tel.: 01/83 91 311, 041/662-450, e-naslov: sasa.mejac@siol.net

Časopis Kamniški občan lahko prebirate tudi v elektronski izdaji na www.kamnik.si

AKCIJA
PELARGONIJE
BRŠLJANKE - 30 %
DALIJE
VRTNI CENTER
ARBORETUM
Akcija velja do 18. 5. 2014. Več informacij na: www.arboretum.si

tuš MARKET Veronika
Kranjska cesta 3 c, Kamnik
UGODNA IN ŠIROKA PONUDBA ŽIVIL IN IZDELKOV ZA GOSPODINJSTVO IN VAŠ DOM UGODNA PONUDBA ZA PIKNIK!

Akcija dioptrijskih očal
PRVA OČALA KUPITE, DRUGA VAM PODARIMO*
*velja do 31. 5. 2014. Pogoji na www.optika.si
Optika Aleksandra
QLANDIA www.optika.si tel 01 739 85 00

Občinski prostorski načrt bi ob ažurnih odgovorih državnih institucij lahko sprejeli še v tem mandatu

Na Oddelek za urejanje prostora se je obrnilo večje število občanov z vprašanjem, kdaj bo sprejet Občinski prostorski načrt (OPN). **OPN je v zadnji postopkovni fazi pridobivanja končnih mnenj pristojnih nosilcev urejanja prostora.** Na podlagi sprejetih stališč do pripomb je bil **oblikovan predlog OPN in dopolnjeno okoljsko poročilo.** Oba dokumenta sta bila poslana pristojnim institucijam, ki morajo v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju k predlogu OPN izdati pozitivna mnenja iz svojih pristojnosti, o usklajenosti akta s predpisi, izhodišči in smernicami. Poleg tega je potrebno k predlogu OPN v skladu z Zakonom o varstvu okolja pridobiti tudi odločbo ministrstva, pristojnega za okolje o okoljski sprejemljivosti predloga OPN. Zakonski rok za pridobitev mnenj pristojnih nosilcev urejanja prostora je 30 dni, vendar mnoge državne institucije predpisanega roka ne spoštujejo. Poleg tega je tudi pričakovati, da zaradi povsem novega akta in številnih sprememb namenske rabe prostora mnenja mnogih pristojnih nosilcev urejanja prostora v prvem poskusu ne bodo pozitivna. Posamezni nosilec urejanja prostora se mora s pozitivnim mnenjem opredeliti prav do vseh sprememb prostorskega akta, kar pa je pri tako obsežnem aktu in obsežnih spremembah težko pričakovati. Prav zaradi tega se bo potrebno za posamezne spremembe pogajati v več poskusih. »Občina Kamnik bo vodila intenzivno komunikacijo z državnimi organi, s ciljem aktivnega usklajevanja prostorskega akta. Končni rok sprejema akta pa v veliki meri ni odvisen od aktivnosti Občine Kamnik, pač pa od vseh akterjev v postopku. Pričakujemo, da bomo v mesecu maju in juniju pridobili večino pozitivnih mnenj. Pričakovati pa je, da bo nekatera mnenja resorjev, ki so sicer slabo odzivni oziroma z mnenji zamujajo (npr. Ministrstvo za kmetijstvo, Agencija Republike Slovenije za okolje, ipd.), v tem času težko uskladiti,« predvidevajo na oddelku za urejanje prostora.

Občina **lahko formalno sprejme OPN, ko ima pridobljena vsa pozitivna mnenja nosilcev urejanja prostora.** Na oddelku za urejanje prostora menijo, da bi ob ažurnih odgovorih državnih inštitucij oziroma spoštovanju zakonsko opredeljenih rokov s strani pristojnih nosilcev urejanja prostora lahko sprejeli OPN še v tem mandatu.

V nadgradnjo centralne čistilne naprave (zaenkrat) z lastnimi sredstvi

Občine investitorice Cerklje na Gorenjskem, **Domžale**, **Komenda**, **Mengeš**, **Trzin** in **Kamnik** skupno nastopajo v prijavi vloge za sofinanciranje iz **Kohezijskega sklada** za projekt **»Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju Domžale – Kamnik«.** Vloga je bila sicer s strani **Ministrstva za kmetijstvo in okolje** že odobrena, vendar odločbe o pridobitvi nepovratnih sredstev zaenkrat še niso prejele. Trenutno je vloga uvrščena na seznam **enajstih že pregledanih in dokončno pripravljenih projektov**, ki čakajo na dodelitev nepovratnih sredstev. Lani so bila že opravljena javna naročila za izvedbo, kjer so bili pridobljeni pravnomočni izvajalci in njihove ponudbe. Zaradi zakonskih rokov, ki jih narekuje zakonodaja, pa tudi glede na tehnično časovno omejitev (nadgradnja se izvaja sočasno z nemotenim delovanjem obstoječe CČN), je potrebno nadgradnjo CČN izvesti **najpozneje do konca leta 2015**. Glede na vse to in upravičenost stroškov, tako glede na staro kot novo finančno perspektivo koriščenja kohezijskih skladov, so se **župani občin** odločili, da začnejo **izvajati izgradnjo z začasnim popolnim zalaganjem lastnih sredstev**.

Skupna vrednost nadgradnje CČN je **15.441.525 evrov brez DDV**. V primeru, da kohezijska sredstva ne bodo pridobljena, bo **celotna investicija financirana iz občinskih virov občin lastnic**. Občina Kamnik je do sedaj zagotovila **108.092 evrov**, finančno pa mora zagotoviti še **4.642.354,73 evrov**.

Kot je povedala **dr. Marjeta Stražar**, **direktorica javnega podjetja Centralna čistilna naprava Domžale-Kamnik**, je bil projekt vseskozi, v času priprave in v času razpisa, pregledovan s strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje, zato ima zeleno luč, ko se bo kohezija pridobivala.

Z izgradnjo kanalizacije je nujno treba začeti junija

Poleg nadgradnje CČN mora biti zgrajena tudi kanalizacija v Stranjah in Tunjicah ter dograjen J krak vodovoda v Kamniku, ki trenutno ne zadošča predpisanim standardom. Z izgradnjo je treba nujno začeti vsaj junija 2014. Možnosti financiranja sta torej dve:

1. V letu 2014 se **najame 3,8 milijonov evrov kredita** in s samozalaganjem izvede **večina kanalizacije Stranj**, **polovica kanalizacije Tunjic**, **večina izgradnje vodovoda J kraka** (območje Zg. Perovega, okoli Qlandie, Volčjega Potoka in Hudega) in **I. fazo nadgradnje CČN Domžale – Kamnik**.

Naslednje leto se predvidoma pridobijo nepovratna sredstva za nazaj, s čimer se lahko z izgradnjo v 2015 popolnoma zaključi kanalizacija in vodovod. Do konca 2015 se zaključi nadgradnja biološke stopnje CČN, vstopni objekt se gradi v nadaljevanju – kot zaključeno fazo – samostojno ali v novi perspektivi. Nadgradnja CČN naj bi bila zaključena najpozneje do prve polovice leta 2018.

V letu 2015 se lahko začne dograjevati tudi **sekundarna kanalizacija v Tuhinju** in navezava vodovoda na vaške vodovode, **brez najemanja dodatnega kredita**, kot je bilo napovedano pri prejšnjih proračunih, saj bi bila za izvedbo porabljena vrnjena nepovratna sredstva.

2. V primeru, da **drugo leto nepovratna sredstva NE bodo dodeljena**, se ustavi nadaljevanje gradnje v Tuhinjski dolini in upočasni dokončanje Tunjic, Stranj in J kraka tako, da se investicije raztegnejo v skladu z razpoložljivim proračunom na obdobje, ki bi bilo še sprejemljivo za izvajalca (zaradi fiksne cene izvedbe). Za dokončanje CČN bi bilo v letih 2016 in 2017 potrebnih še dodatnih približno **1,5 milijona evrov kredita.**

V izvedbo projektov je bilo predvsem v zadnjih treh letih vloženih ogromno energije, časa in sredstev, zato bi bilo **smiselno zaupati in nadaljevati z njuno realizacijo**. Projekta sta odlično pripravljena in velika verjetnost je, da bodo v eni ali drugi finančni perspektivi dodeljena nepovratna sredstva za njuno izvedbo.

KATJA URANKAR

Florjanova maša v Kamniku

Na god svetega Florjana, 4. maja, smo se kamniški gasilci, skupaj s poveljnikom Civilne zaščite občine Kamnik, že tradicionalno zbrali v cerkvi Marijinega brezmadežnega spočetja na Šutni v Kamniku ter se udeležili svete maše.

Najprej nas je pred cerkvijo z dobrodošlico pozdravil **gospod župnik Dular** ter nas v ešalonu, skupaj s članskim in mladinskim praporom, pospremil v cerkev. V svoji pridigi je orisal življenje mučenca in zavetnika gasilcev svetega Florjana ter se zahvalil za vsa posredovanja in pomoč ljudem v stiski, pri čemer je še posebno izpostavil nedavno večdnevno intervencijo zaradi žledoloma. Hkrati smo se spomnili tudi na vse pokojne tovariše in prosili za naše varno delo v prihodnje.

Ob koncu smo se župniku zahvalili za lepo opravljen obred ter odšli v gasilski dom, kjer smo imeli redno t. i. prvo nedeljsko usposabljanje. Glede na pričakovano lepše vreme v prihodnjih mesecih **vljudno vabimo vse zainteresirane, da si ogledate naš dom ter opremo vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri.**

Besedilo: Luka Schnabl
Foto: Žan Horvat,
PGD Kamnik

Za mlade počitnikarje bo poskrbljeno

Tudi med letošnjimi poletnimi šolskimi počitnicami bo poskrbljeno za mlajše počitnikarje. Društvo Počitniško varstvo Kamnik s pomočjo Občine Kamnik organizira poletno počitniško varstvo od 26. junija do 29. avgusta od 7. do 16. ure na Osnovni šoli 27. julij Kamnik v centru Kamnika. Poletno počitniško varstvo, ki je namenjeno učencem od 1. do 5. razreda, vključuje pester, aktivni program z ustvarjalnimi in športnimi delavnicami, obiski bazena, tematskimi dnevi, izleti in še marsikaj.

Starši lahko prijavite otroka **najpozneje do 31. maja**, število otrok je omejeno. Prijavnico lahko dobite na spletni strani matične šole ali občinski spletni strani. **Cena dnevnega varovanja z vključenim kosilom, popoldansko malico, programom, zavarovanjem in akontacijo znaša 8 evrov.** Dodatne informacije najdete na spletni strani http://pocitniskovarstvo.si

Turistično-informacijski center Kamnik
tel: +386 1 831 82 50,
www.kamnik-tourism.si

Kamnik

KOLEDAR PRIREDITEV

MEDOBČINSKI MUZEJ KAMNIK

Muzejska pot 3,
1241 Kamnik

Sreda, 14. maj 2014 ob 18. uri
Predavanje arheologinje dr. Jane Horvat: Rimljani pod kamniškimi planinami

Nedelja, 18. maj 2014 ob 10. uri
Ob mednarodnem dnevu muzejev javno vodstvo po razstavah Medobčinskega muzeja Kamnik

Rojstna hiša Rudolfa Maistra, Šutna 23, Kamnik
Sreda, 21. maj 2014 ob 18. uri
Predavanje zgodovinarja ddr. Igorja Grdine: 100-letnica prve svetovne vojne 1914-1918

Sobota, 24. maj 2014 ob 10. uri
Sobotna muzejska delavnica: Igrajmo se Rimljane

MATIČNA KNJIŽNICA KAMNIK

Ljubljanska 1
1240 Kamnik

POGOVORI O KNJIGAH

Torek, 13. 5. 2014, ob 19.00 v dvorani Matične knjižnice Kamnik
Grega Hočevar: USTVARJEN ZA GIBANJE
Z avtorjem se bo pogovarjal triatlonec Miro Kregar in urednik založbe Ciceron Andrej Poznič.

DOM KULTURE KAMNIK

Sobota, 10. maja 2014, ob 20.00
RANKO BABIĆ: MOŠKA COPATA
Dobrodelna monokomedija
Organizator: Leo klub Kamnik
Vstopnina: 15 eur

Torek, 13. maja 2014, ob 20.00 v Klubu Kino dom
Torki v Klubu Kino dom
TONI CAHUNEK: SVET STAV
Predvajanje dokumentarnega filma in pogovor z avtorjem
Vstop prost, prostovoljni prispevki dobrodošli
Priporočamo rezervacijo miz preko: 041 360 399 ali info@domkulture.org

Četrtek, 15. maja 2014, ob 20.00
Angleška gledališka skupina GSŠRM
NEUMRLJIVI / THE IMMORTALS
Muzikal v angleščini
Vstopnina: 10 eur / 8 eur – mladi do 26 let in upokojenci

Nedelja, 18. maja 2014, ob 20.00
Veronikine zgodbe
KENNY GARRETT QUINTET
Jazz koncert
Organizator: KD Veronikine zgodbe
Vstopnina: 35 eur

Sreda, 21. maja 2014, ob 21.30 v Klubu Kino dom
ZAKLJUČNI SPOMLADANSKI SWING
Plesni večer, vstop prost!

Četrtek, 22. maja 2014, ob 17.00 v Klubu Kino dom
dr. Iztok Ostan
RAZBREMENILNI RITEM DNEVA
Predavanje, vstopnina: 5 eur

Sobota, 24. maja 2014, ob 20.00 v Klubu Kino dom
KUOD Bayani
VEČER SOLO TOČK PLESALK KUOD BAYANI
Vstop prost, prostovoljni prispevki dobrodošli
Priporočamo rezervacijo miz preko: 041 360 399 ali info@domkulture.org

Torek, 27. maja 2014, ob 20.00 v Klubu Kino dom
Torki v Klubu Kino dom
ZGODBA O ŽIVALSKEM VRTU
Gledališka predstava po motivih Edwarda Albeeja
Igrata: Žiga Čamernik in Sebastjan Pikl
Vstop prost, prostovoljni prispevki dobrodošli
Priporočamo rezervacijo miz preko: 041 360 399 ali info@domkulture.org

Več informacij na: www.domkulture.org
Rezervacije in prodaja vstopnic:
Dom kulture Kamnik, Fužine 10, 1240 Kamnik
Ponedeljek in petek od 9.00 do 14.00, torek, sreda in četrtek od 9.00 do 17.00.
tel. številka: ***041 360 399 ali 01 839 76 06***
e-pošta: ***info@domkulture.org***
www: www.mojekarte.si
TIC Kamnik ter prodajna mesta mojekarte.si
in uro pred prireditvijo na blagajni Doma kulture Kamnik

BUDNARJEVA DOMAČIJA

Nedelja, 18. maj 2014, od 14. ure dalje
Delavnica izdelovanja rožic iz krep papirja
Ob 16. uri: **odprtje razstave fotografij Primoža Kotnika**

ZAVOD ZA TURIZEM IN ŠPORT V OBČINI KAMNIK

Glavni trg 2
1241 KAMNIK

Petek, 16.5.2014, od 10h do 20h
VERONIKIN FESTIVAL
Zabavamo se pri… Piki Nogavički, Muci Copatarici, gusarju Bertu, piščančku Piku, v deželi Klobučariji in v Indijanski vasi.

Razkošje barv, oblik in vonjav

Letošnjo 23. tradicionalno spomladansko razstavo tulipanov, cvetja, vrtnarstva in vrtne opreme v Arboretumu Volčji Potok, ki je potekala od 26. aprila do 4. maja, so popestrile številne novosti, kot vsako leto pa je bil tudi letos kralj razstave tulipan.

Obiskovalci, teh je bilo kljub muhastemu vremenu več kot lansko leto, kar je velika pohvala in spodbuda kolektivu arboretuma, so lahko občudovali dvesto različnih sort skozi najrazličnejše oblike cvetov, barv, velikosti in vonjev. Sortimentne grede tulipanov so razporejene ob novi programski poti, ki je speljana od vhoda Arboretuma proti upravni zgradbi. Poleg tulipanov so na novo zasadili 150.000 narcis, osnovali nove kombinirane grede z 80.000 dvoletnicami, 3.000 cesarskimi tulipani, 14.000 hijacintami, 30.000 hrušicami. Medtem, ko so otroke navdušili predvsem dinozavri, še posebej premikajoči, so pozornost obiskovalcev pritegnile tudi grede s 5.000 okrasnimi čebulami. Pogled na pokončna stebla z velikimi, vijoličastimi socvetji je prava paša za oči. Njihova dobra lastnost je tudi dolgotrajno cvetenje, ki traja od 3 tednov do 1 meseca, tako da si jih v Arboretumu še vedno lahko ogledate.

Sicer pa se v Arboretumu Volčji Potok vsak dan piše nova zgodba cvetja, mesec maj pa je tudi mesec slečev, ki cvetijo v vsej lepoti in barvitosti. V Sloveniji se je uveljavilo tuje ime rododendron, slovensko ime za vrste iz tega rodu pa je sleč. Cvetovi imajo pestro paleto barv in odtenkov, raznovrstna je tudi oblika cvetov. Lahko so zvonasti, cevasto zvonasti, vrčasti, lijasti, pladnjasti in seveda vmesnih oblik. Tudi listi so zelo različnih oblik od ovalnih, suličastih, okroglih, podolgovatih do usnjatih, dlakavih in mehkih.

Orjaški luk (Allium giganteum) sodi med najvišje luke in zraste do 1,2 m visoko. Pogled na pokončna stebla z velikimi, vijoličastimi socvetji z množico drobnih zvezdastih cvetov je prava paša za oči. Njihova dobra lastnost je tudi dolgotrajno cvetenje, ki traja od treh tednov do meseca dni, tako da si jih v Arboretumu še vedno lahko ogledate.

Direktor Arboretuma Volčji Potok Aleš Ocepek in minister za kulturo dr. Uroš Grilc na slovesnem odprtju indonezijskega paviljona, edinstvenega v Evropi, ki predstavlja kulturno izmenjavo med državama in postavlja okvir za dogodke z indonezijskim pridihom, ki se bodo zvrstili v Arboretumu Volčji Potok.

Džoglo kot simbol prijateljstva med Slovenijo in Indonezijo

Po novem Arboretum krasi tradicionalni indonezijski paviljon, imenovan džoglo. Je prvi primer takšnega nadstreška v Evropi. Zgrajen je iz lesa, le streha je opečnata, in se navadno stika s tradicionalno indonezijsko hišo.

Ob slovesnem odprtju v sredo, 23. aprila, so bili prisotni visoki predstavniki Vlade Republike Indonezije, predstavniki sultanove družine iz Džakarte, predstavniki Ambasade Republike Indonezije na Dunaju, minister za kulturo dr. Uroš Grilc in drugi vidni predstavniki slovenske politike, predstavniki ambasad ter predstavniki indonezijske skupnosti v Sloveniji.

Po besedah ministra za kulturo dr. Uroša Grilca izraz džoglo predstavlja prostor za druženje, v katerem izkazujemo gostoljubje, sprejemamo goste in z njimi delimo svoj čas. »V simbolnem smislu džoglo nudi streho prijateljskim srečanjem, daje zavetje in varnost toplim in pristnim vezem, ki jih tkemo med seboj, predvsem pa pomeni dobrodošlico,« je še poudaril minister dr. Grilc. Ob tej priložnosti se je zahvalil indonezijski vladi za darilo, ki ga razume kot simbol prijateljstva med državama, med katerima sicer res leži skoraj polovica planeta, vendar ju hkrati druži želja po kakovostnem, plodnem sobivanju.

VERA MEJAČ

Posadimo okrasni luk

Okrasni luk sadimo jeseni na sončna ali delno senčna rastišča. Tla morajo biti rodovitna in predvsem tudi dobro odcedna, da ne pride do gnitja čebul. Sadimo jih v družbi drugih rastlin, kajti v času, ko so v polnem cvetenju, začenjajo njihovi listi že rumeneti. Želo priljubljena je kombinacija s hostami. V času cvetenja luka imajo hoste že popolnoma razvite liste, ki prekrijejo rumeneče liste. Okrasne luke z velikimi socvetji sadimo 30 cm narazen in okoli 20 cm globoko. Posajeni na cvetlični gredi naj bodo sajeni v skupini bolj v ozadju, da s svojo višino ne zakrijejo ostalega cvetja. Pogled v socvetje okrasnih čebul nam razkrije množico drobnih zvezdastih cvetov. Ob cvetenju jih rade obletavajo čebele. Čebule so užitne, vendar predragocene, da bi se z njimi hranili. Uživajmo rajši v pogledu na njihovo cvetje.

Tradicionalno za prvi maj v Kamniški Bistrici

Tudi letos smo praznovali mednarodni praznik delavstva, 1. maj. Praznovanje v zadnjih letih pa se v marsičem razlikuje od praznovanja v preteklosti. Danes je močno čutiti težak gospodarski položaj, ki vpliva na socialni položaj ljudi. Mnogi so izgubili delo, so na čakanju, podjetja umirajo, itd.

Prvomajsko dogajanje v občini Kamnik se je začelo že ob pol četrti uri zjutraj, ko je **Mestna godba Kamnik s tradicionalno prvomajsko budnico** krenila z Glavnega trga v Kamniku proti Duplici, Šmarci, Podgorju, Volčjemu Potoku, Tunjicam, Mekinjam, Motniku, Špitaliču, Zgornjemu Tuhinju, Pšajnovici, Vrhpolju, Godiču. Budnico so sklenili okrog enajste ure v Kamniški Bistrici na tradicionalni prireditvi.

Nekaj pohodnikov se je na prvomajsko jutro tako, kot pred mnogimi leti, odpravilo na Stari grad, kjer jih je vselej dobrovoljni Milan Grkman, ki skupaj z Jožetom Gajškom ureja pešpot na Stari grad in mlinčkov gaj, razveselil s pozdravom na leseni rog. Mnogi so bili prijetno presenečeni, da je bilo gostišče odprto in celo prvomajski golaž je bilo moč dobiti.

Tradicionalno prvomajsko srečanje v Kamniški Bistrici je bilo množično obiskano, mogoče celo bolje kot v preteklem letu. Ob prihodu na prireditveni prostor ob planinskem domu so člani Socialnih demokratov prihajajočim pripenjali rdeče nageljčke.

V skladu s tradicijo so v prazničnem programu, ki ga je z recitacijami in besedo povezovala Zlatka Levstek, sodelovali Mestna godba Kamnik in pevci pevskega zbora Solidarnost. Med udeleženci smo srečali mnoge znane obraze, ki se tega in podobnih srečanj udeležujejo vrsto let in ohranjajo tradicijo, med njimi predsednik Območnega združenja Zveze borcev Matevž Košir, podžupanja mag. Julijana Bizjak Mlakar in župan Marjan Šarec.

Župan Marjan Šarec kot osrednji govornik je v svojem govoru spomnil na pretekle čase in poudaril pomen boja za delavske pravice, ki traja še danes, še posebej ob težkih in neobetavnih razmerah, v katere nas je pahnil pohlep nekaterih. *»Boj za delavske pravice, ki se je začel pred 128 leti, še vedno traja. Nikoli ga ne bo konec. Kajti tisti, ki mislijo, da je ta boj kdaj končan, se motijo. Nikoli ni konec, kajti pravice niso bile nikdar, nikoli in nikomur podarjene. Za njih se moramo boriti vsi in vsak posebej, gospe in gospodje. In, ko se bomo tega zavedali, da nam ne bo nihče nič dal in, ko bomo vstali iz domačih naslonjačev ter se udejstvovali tudi v politiki, se udeleževali volitev, šele takrat bomo res družbeno odgovorni. Tisti, ki govori, da na volitve ne gre, saj nima smisla, se moti. Ni prav, da sedimo doma in čakamo kaj bo. Biti moramo aktivni državljani. Samo z volitvami se v naših krajih menja oblast in upam, da bo tako tudi ostalo. Ulica ne reši ničesar. Še nikoli ni in nikoli ne bo. Pred leti, ko so se delavci uprli in, ko so si prizadevali za poštene razmere, si seveda niso mislili, da bodo tudi čez 128 let razmere ponovno enake ali pa še slabše. Zato se moramo danes še toliko bolj boriti in si prizadevati. Na 1. maj pa se je potrebno pogovoriti, se poveseliti in ne samo kritizirati, temveč se vprašati, kaj lahko vsak posameznik stori za to družbo.«*

Kljub slabim gospodarskim in socialnim razmeram je bilo druženje prijetno in veselo, še posebej ob veselih vižah ansambla Domačini, zmotilo ga ni niti muhasto vreme, v srcih pa je tlelo upanje, da se bodo razmere uredile v korist vseh državljanov Slovenije.

Praznovanje 1. maja je potekalo tudi v drugih krajih občine, na Starem gradu, pri lovski koči v Palovčah, pri Jurju in še kje. Tradicija ostaja in ljudje so tega dne imeli morda malce več upanja, da se bodo razmere izboljšale.

STANE SIMŠIČ

VABILO NA SLOVESNO ODPRTJE IN OGLED OSNOVNE ŠOLE TOMA BREJCA

Učenke, učenci ter zaposleni Osnovne šole Toma Brejca Vas z veseljem vabijo na slovesno odprtje in ogled prenovljene mestne šole, ki bo v ponedeljek, 26. 5. 2014, ob 17. uri, na Šutni 39 v Kamniku.

»Želeli smo si novo šolo, zdaj imamo jo.
Veseli gremo v čase nove, hvala vam za to!«

Tretjo soboto v mesecu Kamnik kipi v ustvarjalnem zanosu

Rokodelsko-umetniški sejmi so v zadnjih letih postali priljubljeni po vsej Sloveniji. Tudi v Kamniku sta domačinki Marta in Neža Grkman pogumno udejanili svojo željo po ustvarjalnem sejmu Diversity – express yourself s prodajno razstavo avtorskih del, na katerem se v prijetnem vzdušju pod milim nebom, včasih pa tudi pod eno streho, že od lanskega julija srečujejo ustvarjalci, med katerimi niti dva ne ustvarjata na podoben način.

Na svoj »račun« pridejo ljubitelji unikatnih izdelkov

Ustvarjalni sejem Diversity – Express yourself je sejem, v katerem živi ustvarjalnost. Namenjen je izdelovalcem unikatov, ki svoje izdelke radi razstavljajo in jih tudi prodajajo. Namenjen je tudi vsem, ki si želijo imeti svoj unikat, kupiti delo slovenskih ustvarjalnih rok ali pa zgolj pokukati v svet čudovitih izdelkov ter morda najti idejo za ustvarjanje doma. Sejem je namreč stičišče tako tistih, ki unikate izdelujejo, kot tistih, ki unikate kupujejo.

Kamničanka Marta Grkman, ki je s hčerko Nežo tako organizatorka kamniškega ustvarjalnega sejma, kot tudi razstavljalka lastnih unikatnih izdelkov, pravi, da je njun cilj, da pomagata ustvarjalcem najti kupce, obenem pa želita ustvarjalnost in umetnost približati meščanom in obiskovalcem. S tem namenom vsak sejem spremlja zanimiv ustvarjalno-kulturno-umetniški program. Marta Grkman je trdno prepričana, da marsikdo v Kamniku doma ustvarja čudovite umetnine in si želi, da bi se čim več občanov opogumilo in pokazalo svoje izdelke tudi obiskovalcem sejma.

»Ročno delo moramo postaviti na mesto, ki mu pripada. Verjamem, da nas bo ročno delo rešilo, če ne že sedaj, pa enkrat v prihodnosti. Verjamem tudi, da se je najtežje predstaviti v svojem mestu,« razmišlja Grkmanova. Z ustvarjalnim sejmom organizatorki nista želeli le združiti in pomagati pri promociji ustvarjalcev, temveč ju je v večji meri vodila želja, da se ustvarjalci ročnih del iz domačih logov med seboj povežejo, se podpirajo, si pomagajo in svojo ustvarjalno energijo širijo med občane.

Kamničanka Marta Grkman je s hčerko Nežo pred slabim letom v naše mesto pripeljala ustvarjalni sejem Diversity - express yourself. Idejni pobudnici in ustvarjalki želita povezati ustvarjalce, predvsem s kamniškega konca, oživeti mestno jedro in Kamničanom prikazati lepoto unikatnih ročnih izdelkov.

Ročna ustvarjalnost priložnost za novo poklicno usmeritev

Ročne unikatne izdelke na kamniškem ustvarjalnem sejmu na ogled postavi do dvajset umetnikov, ki načeloma tretjo soboto v mesecu na Glavnem trgu ustvarjajo pisano umetniško vzdušje. Odvilo se je že šest sejmov, s svojimi unikati pa se je predstavilo preko sto ustvarjalcev iz vse Slovenije. Medtem, ko so nekateri že malce uveljavljeni, pa se s svojimi idejami predstavljajo tudi mladi oblikovalci. Nekaterim so predstavljeni izdelki odraz lastnega hobija, nekaterim pa že način življenja. Kot pravita organizatorki, je v teh časih težko prodati svoje izdelke, mnogo ustvarjalcev pa je pričelo z izdelovanjem unikatov ravno zato, ker so izgubili službe. *»S tem, ko so kar naenkrat imeli dovolj časa, so pričeli z ustvarjanjem. Seveda vsi vemo, da je ustvarjanje tudi tolažba – in kaj lepšega si lahko zaželi nekdo, ki je brez redne službe, kakor da lahko nekaj evrov zasluži s svojimi unikati. S tem ne bomo rešili brezposelnosti, bomo pa gotovo marsikomu polepšali teden,« je prepričana Marta Grkman, ki je svojo ustvarjalno pot začela na podoben način.*

Marta si nadvse želi, da bi Kamničani sprejeli sejem za svojega in da bi ustvarjalci, ki se predstavijo na sejmu, dobili lepo potrditev za svoje delo. »Vsi ustvarjalci vadimo potrpežljivost, ponižnost in hvaležnost, saj se zavedamo, kako je vsem v teh časih težko, a se hkrati trudimo, da bi bil sejem v zadovoljstvo vseh, tako obiskovalcev kot ponudnikov. Močno upam, da nam bo na tej poti še nekaj časa uspelo vztrajati, seveda pa je uspeh sejma odvisen tudi od samih obiskovalcev in kupcev. Če ustvarjalci na sejmu ne bodo nič prodali, se ne bodo vračali.«

Poleg čudovitih ročnih del tudi ustvarjalne delavnice in nasveti

Zakaj ne bi drug drugemu pokazali tisto, kar znamo, kar izžarevamo iz našega srca, se sprašuje Marta Grkman, ki že vrsto let poleg svoje službe knjižničarke v Osnovni šoli Toma Brejca organizira ustvarjalne delavnice za šolarje in tako opazuje njihovo navdušenost za ročna dela.

Na velikonočnem sejmu sredi aprila se je na Glavnem trgu predstavilo petnajst ustvarjalcev, pomladni sejem, že sedmi po vrsti, pa s pestrim spremljevalnim programom in živobarnimi stojnicami meščane vabi na obisk v soboto, 17. maja.

Na kamniškem ustvarjalnem sejmu so veseli vsakega ustvarjalca, zavrnejo le tiste, ki so preprodajalci in ne izdelujejo sami svojih unikatov. S polno mero dobre energije so ustvarjeni izdelki postavljeni na umetelno okrašenih in razstavljenih stojnicah. Namenjeni so polepšanju bivanja, pa naj gre za unikatne skodelice, okrasne blazine, slike, okvirje, gumbe, šatulje, torbe, obleke ali nakit. Med mladimi umetniki se najde veliko takih, ki ustvarjajo iz recikliranih materialov in s svojimi izdelki opozarjajo na problematiko onesnaženosti okolja in tako spodbujajo odgovornejšo potrošniško družbo. Marta Grkman meni, da na trenutke primanjkuje več ličnih uporabnih predmetov, kot so denimo predpasniki, saj v današnjih časih te stvari pridejo bolj prav kot dekorativni predmeti.

Pa vendar že od samega začetka ustvarjalni sejem Diversity – Express yourself ni le prodajni festival. V njegovem sklopu potekajo tudi brezplačne delavnice za otroke in za vse, ki jih zanimajo različne tematike, poleg delavnic pa se tu lahko spustite tudi v pogovor z zanimivimi ljudmi in se dodobra naužijete prijetnega vzdušja. Na velikonočnem ustvarjalnem sejmu so se v pestrem spremljevalnem programu med drugim otroci spoznavali z otroško jogo na BoFit gibalnici, predstavile so se plesalke plesne šole Šin šin, nastopile so kamniške mažoretke, kdor pa je želel, si je v ustvarjalni delavnici lahko izdelal okrasni velikonočni pirh. Za zanimiv dodatni program ob stojnicah skrbi Kulturno umetniško društvo Kufr, ki za majski sejem ponovno obljublja veliko zabavnega programa.

Lepo je videti žareče obraze ustvarjalcev ob koncu dneva, ko jim obiskovalci z zanimanjem in toplo besedo potrdijo vrednost njihovega dela. Kdo ve, koliko je ur dela v enem izdelku iz čipke, iz tkanine..., koliko ur načrtovanj, vpletenih misli in idej. Zanimanje in pogovor o izdelku ustvarjalcu lahko nariše nasmeh na usta, če pa kdo izdelek še kupi, je seveda dan še toliko lepši. Vedno lahko vsak najde nekaj zase, če le želi. **Vsi ustvarjalci bodo veseli, če jih pridete ponovno pogledat v soboto, 17. maja, na sedmi Pomladni sejem unikatnih izdelkov, tretjo soboto v juliju, ko bodo obeležili prvo obletnico sejma, ustvarjalni sejem pa bo letos tudi del kamniškega Festivala Kamfest in Dnevov narodnih noš.** Organizatorki kamniškega ustvarjalnega sejma Marta in Neža Grkman pa obljubljata, da se bosta še naprej vsak mesec po najboljših močeh trudili za sodelovanje najboljših ustvarjalcev ročnih del daleč naokrog. Ob ogledu razstavljenih izdelkov je jasno, da človeška domišljija in ustvarjalnost nimata meja, z mislijo ***»Naj ustvarjalnost zasije!«*** pa organizatorki vse naše bralce že vabita na naslednji pisano pester kamniški ustvarjalni sejem.

BOJANA KLEMENC

Organist Milko Bizjak na Škrablovem orgelskem inštrumentu v Mekinjah

V postnem času so spet oživele (nove) Škrablove orgle (2009) v župnijski cerkvi Marijinega oznanjenja v Mekinjah pri Kamniku. Mogočen in prav za to slovesnost, ki je potekala 11. aprila 2014, posebej pripravljeni inštrument je tokrat skladno s cerkvenim letom in z naslovom *Kar ne vidijo oči* ob umetnikovem 35-letnem umetniškem jubileju prinesel izključna orgelska dela velikega baročnega mojstra Johanna Sebastiana Bacha, to je tistega Bacha, ki je zagotovo tudi vsakemu organistu in publiki še posebej pri srcu. Občinska izpostava *Javnega sklada za kulturne dejavnosti Kamnik* je imela tokrat srečno roko, saj prav organist Bizjak velja še vedno za enega naših vodilnih organistov. Pa tudi njegove dosedanje zveze s Kamnikom pri organizaciji nekdanjega festivala, njegovi skrbi za odkrivanje in ohranjanje starih orgel na tem področju in nenazadnje njegovo obujanje glasbe baročnega Kamničana Jakoba Frančiška Zupana (s tem v zvezi lahko omenimo nazadnje njegovo odkritje Zupanove in s tem prve slovenske /baročne/ opere *Belin,* ta pa je doslej veljala za muzikološko stroko za izgubljeno!) niso od muh.

Tudi njegov recital, ki je prinesel uvodno in zaključno *Fantazijo* v c-molu, BWV 562 in zaključno *Pasacaglio in Fugo* v c-molu, BWV 582, je bil posebne vrste. Umetniku je po tradiciji njegovih podobnih dosežkov doma in na tujem uspelo tudi na tem Škrablovem inštrumentu z dvema manualoma in pedalom oz. s kar 22 pojočimi registri med obema omenjenima skladbama izvesti še 9 orgelskih koralnih preludijev. Zanje je značilno, da so kot izvirna Bachova protestantska orgelska glasba za omenjeni postni čas razmejeni z dolgimi, trpečimi ... melodijami. 2-3 delne skladbe so hkrati kot samostojne orgelske skladbe pravi odsev časa (post) in prostora (Nemčija). Tipika zaporednih naslovov *Srečno so me pozabili, Svoje oči sedaj odpiram, O, človek, objokuj svoj veliki greh, Smilite se mi, Gospod Bog, Samemu Bogu v višavah v čast, K tebi kličem, Gospod Jezus Kristus, Ljubljeni Jezus, mi smo tu, Gospod Jezus Kristus, obračamo se k tebi* in *Pridi vendar odrešenik pozabe.* Lep izbor prebrane in izbrane orgelske glasbe se je pel s kora v ladjo, kjer je tudi kar nekaj Kamničanov po dolgem času ponovno uživalo v glasbi, ki so jo nekdaj prav na tem (širšem občinskem) prostoru že obujali in se ji v nekaterih posamičnih primerih celo sistematično posvečali. Za sedaj pa bi lahko rekli, da je takšnih priložnosti premalo in Bog ne daj, da bi se ponovilo šele ob podobnem in večjem jubileju kot je bil Bizjakov. Prebogat je njegov orgelski pleno, da bi ga tudi Kamnik lahko spregledal.

Franc Križnar

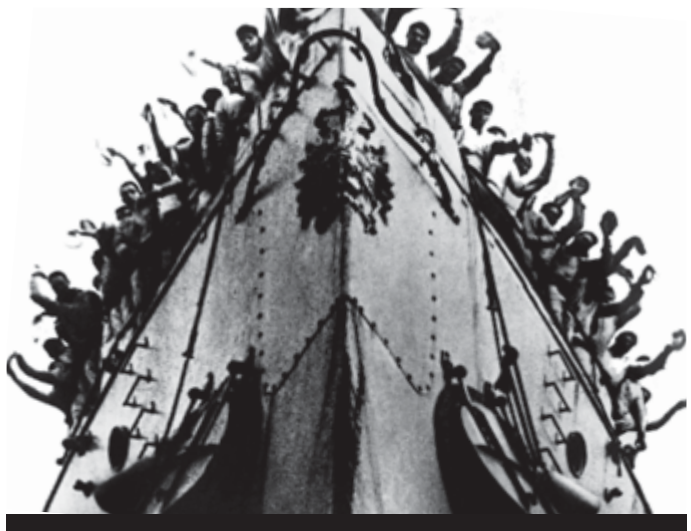

NEMI FILM Z ŽIVO GLASBENO SPREMLJAVO

OKLEPNICA POTEMKIN

Film bo na klavirju spremljal Mitja Reichenberg.

INFORMACIJE in REZERVACIJE:
t. 722 50 50, **www.kd-domzale.si**

12 maj 20h

16 maj 20h

MestniKino Domžale

60 let Glasbena šola Kamnik

VPIS UČENCEV ZA ŠOLSKO LETO 2014/15

Vpis učencev brez sprejemnega preizkusa

PLES. PRIPRAVNICA	otroci stari 6 do 11 let
PRED. GLAS. VZGOJA	rojeni leta 2009
GLAS. PRIPRAVNICA	rojeni leta 2008

Vpis učencev s sprejemnim preizkusom

VIOLONČELO*	od 7 do 9 let
VIOLINA*	od 7 do 9 let
VIOLA*	od 11 do 13 let
TUBA*	od 11 do 18 let
TROBENTA*	od 9 do 11 let
TOLKALA*	od 9 do18 let
SAKSOFON	od 10 do 12 let
ROG*	od 9 do 11 let
POZAVNA*	od 9 do 18 let
PETJE	od 17 do 24 let
ORGLE	do 18 let
OBOA*	od 10 do 12 let
KLJUNASTA FLAVTA	od 7 do 9 let
KLAVIR	od 7 do 9 let
KLARINET*	od 10 do 12 let
KITARA	od 8 do 10 let
HARMONIKA	od 7 do 9 let
FLAVTA	od 10 do 12 let
DIATONIČNA HARMONIKA	od 9 do 11 let
CITRE	od 9 do 11 let

Prednost pri vpisu imajo orkestrski instrumenti*.

Ravnatelj šole lahko odobri vpis tudi izven obsega navedenih starosti, glede na nadarjenost in prosta vpisna mesta.

- **Prijava novih učencev na sprejemni preizkus** bo potekala v tajništvu Glasbene šole Kamnik, Kajuhova pot 11, Kamnik
  v ponedeljek, 19. maja 2014, od 8.00 do 15.00 ali
  v torek, 20. maja 2014, od 8.00 do 15.00 ali
  v sredo, 21. maja 2014, od 8.00 do 18.00.
- **Sprejemni preizkusi** bodo potekali v prostorih Glasbene šole Kamnik in sicer
  za trobila, instrumenti s tipkami in godala v petek, 23. maja 2014, od 17.00 do 19.00,
  za petje v petek, 23. maja 2014, od 18.00 do 19.00,
  za pihala, brenkala in tolkala v soboto, 24. maja 2014, od 9.00 od 11.00.

O rezultatih sprejemnih izpitov in terminih za vpis boste obveščeni do 10. junija 2014.

Ravnateljstvo Glasbene šole Kamnik

15. tradicionalno srečanje »Solidarcev«

Prijeten večer ob pesmi, glasbi in družabnosti

Pevci in pevke DKD Solidarnost so si pred petnajstimi leti na pobudo Janeza Maleša začetek pomladi izbrali za skupno pevsko in družabno srečanje. V petek, 25. aprila, so se v dvorani nad kavarno Veronika zbrali na že 15. tradicionalnem srečanju »Solidarcev«. Predstavili so se ženski in moški pevski zbor Solidarnost pod vodstvom zborovodja Marka Tirana. Pevsko obarvan večer, ki sta ga z besedo prepletla Zlata Levstek in Martin Gorenc, se je tako, kot običajno, začel s prisrčno otroško pesmijo najmlajših Vrabčkov, ki jih z neizmernim veseljem do glasbe in petja vodi Marina Aparnik.

15. tradicionalno srečanje Solidarcev je zaokrožila skupna pesem ženskega in moškega pevskega zbora Solidarnost pod vodstvom Marka Tirana.

Polna dvorana Solidarcev, gostov in drugih obiskovalcev pa je uživala tudi ob ubranih zvokih Pihalnega orkestra Solidarnost, ki je ponovno oživel v lanskem letu.

Letošnje leto je v znamenju 95-letnice delavskega kulturnega društva Solidarnost Kamnik. V zgodovini društva je pod okriljem Solidarnosti delovalo več sekcij: šahovska, dramska, pevska, pihalni orkester in čitalnica. Zadnja leta je delovala le še pevska sekcija – moški in ženski pevski zbor ter otroški zborček Vrabčki. V lanskem letu so Solidarci oživili orkester in ga poimenovali Pihalni orkester DKD Solidarnost, ki ga vodi Kamničan Uroš Gorenc, prof. klarineta na kamniški glasbeni šoli. Orkester šteje 38 članov, večina je glasbenikov z akademsko izobrazbo in s srednjo glasbeno šolo. Kar nekaj pa je članov z nižjo glasbeno šolo, to so dijaki Glasbene šole Kamnik, ki se uspešno udeležujejo raznih državnih in mednarodnih tekmovanj.

Na srečanju so se Solidarci poklonili tudi spominu na pokojnega dolgoletnega pevskega prijatelja Janeza Maleša. Kar 55 let je bil pomemben del DKD Solidarnost, poleg tega pa velik kamniški kulturnik, kulturni delavec, športnik in športni delavec, sindikalist in krvodajalec. Že leta 1959, pred maturo na kamniški gimnaziji, se je vključil v Delavsko prosvetno kulturno društvo Solidarnost v dramsko sekcijo, kjer so mu takoj dodelili vlogo v gledališki igri »Ko bi padli oživeli«. Vse od takrat se je razdajal za kamniški šport in kulturo in bil tudi prejemnik številnih priznanj, med njimi priznanj za uspešno delovanje društva ob 80-letnici DKD Solidarnost leta 1999 in 90-letnici DKD Solidarnost leta 2009. Preko petdeset let je Janez redno prihajal na pevske vaje in na nastopih nikdar ni manjkal. Izredno vesel je bil ustanovitve ženskega pevskega zbora Solidarnost, bil je pobudnik delovanja otroškega pevskega zbora Solidarnost in ponovnega delovanja pihalnega orkestra Solidarnost. Vse to pa je bilo mogoče tudi zato, ker je Janez omogočil, da Solidarnost deluje v lastnih prostorih, za kar so mu Solidarci še posebej hvaležni.

Spomin na Janeza Maleša pa živi tudi med ustvarjalci in bralci Kamniškega občana, saj je bil Janez vrsto let dopisnik in član uredniškega odbora.

VERA MEJAČ

Polna dvorana nad kavarno Veronika je uživala tudi ob ubranih zvokih Pihalnega orkestra DKD Solidarnost, ki je ponovno oživel v lanskem letu, z entuzijazmom ga vodi Kamničan Uroš Gorenc.

Srečanje Solidarcev se je tudi letos začelo s prisrčno otroško pesmijo najmlajših Vrabčkov pod vodstvom Marine Aparnik. Bratci Kotnik s Perovega, 4-letni Mark, 7-letni Matic in 8-letni Max so še posebej »posrečeni«. Matic in Max sta poleg prepevanja spretno raztegnila meh harmonike, čeprav skrivnosti tega ljudskega inštrumenta spoznavata pri učitelju Cirilu Spruku šele pol leta.

NOČ, NAMENJENA KNJIGAM

Na svetovni dan knjige in avtorskih pravic, katerega že devetnajst let obeležujemo 23. aprila, je letos prvič v Sloveniji potekala mednarodna prireditev Noč knjige. Skupnemu ponočevanju za knjižne sladokusce se je pridružila tudi knjigarna Hiša sanjajočih knjig na Šutni, ki je meščanom pripravila prav zanimiv program, kamniške bralce in ljubitelje knjig pa je povabila v branja, poslušanja in nakupovanja knjig vse do polnoči.

Pobudi založbe Sanje, da bi pripravili Noč knjige tudi v Sloveniji, so se pridružile številne institucije. Prireditev, ki je združila bralce, avtorje in založnike, knjigarnam in knjižnicam pa podaljšala delovni čas, je knjigo in branje predstavila kot temeljna gradnika zdrave družbe. Noč knjige je primer dobre prakse, ki že nekaj let živi v Nemčiji in Veliki Britaniji, zadnja leta pa zelo uspešno tudi na Hrvaškem. Eden od osrednjih ciljev akcije, ki poteka pod pokroviteljstvom Slovenske nacionalne komisije za Unesco, je spodbuditi dvig bralne kulture, pismenosti ter vrednot domišljije in znanja v družbi.

Knjiga ima še vedno svojo moč

Minister za kulturo Uroš Grilc je v poslanici ob letošnjem svetovnem dnevu knjige in avtorskih pravic zapisal, da knjiga, najsi bo tiskana ali elektronska, ostaja naša nadvse dragocena in nenadomestljiva spremljevalka. Knjiga je po mnenju ministra človekova najboljša prijateljica, orožje v nikdar dokončanem spopadu z nevednostjo, prinašalka znanja in tiskan spomenik človeški izkušnji, ki nas na svoji dolgi poti od začetkov človeške civilizacije pa do globaliziranega 21. stoletja opominja na moč, ki jo v naših življenjih in v naši družbi premore pisana beseda. V poslanici citira pesnika Josifa Brodskega, ki je nekoč zapisal, da obstajajo hujši zločini od zažiganja knjig, eden od njih je ta, da jih ne beremo. Zato je ob letošnjem svetovnem dnevu knjige pozval, da jih ne bi osamljenih puščali na policah, prepuščenih prahu: »Vzemite jih v roke in dopustite, da z vami spregovori vsa zgodovina človeške misli.«

V Kamniku pestro pozno v noč

Nike Sekulo, ki je del ekipe Hiše sanjajočih knjig Kamnik, pravi, da jih je pritegnila sama ideja projekta, v osrčju katerega je knjiga, ljubezen do branja, pa tudi ostale dejavnosti, ki so vezane na knjigo, knjigotrštvo... Takoj se jim je zdelo, da mora biti tudi Kamnik del tega vseslovenskega in mednarodnega dogodka. Na ta dan se je v Kamniku odvijalo več dogodkov. Na Gradu Zaprice so ob 17. uri pripravili večer z Dostojevskim, natančneje večer branja knjige Zapiski iz podtalja. Hiša sanjajočih knjig Kamnik je prizorišče dogajanja postavila v neposredno bližino knjigarne, kjer so na vrtu gostišča Pod gradom ob 16. uri pričeli z izdelavo knjigobežnic, sočasno pa za izmenjavo postavili stojnico z rabljenimi knjigami - od pesniških zbirk, do romanov, priročnikov, slikanic... Meščani so bili o izmenjavi knjig dobro obveščeni, saj so skoraj vsi s seboj prinesli šop že prebranih knjig, domov pa odšli z novimi. Stojnica je vzbujala zanimanje vse do poznih večernih ur. Ob 18. uri je sledil pogovor s karizmatično srbsko pisateljico Mirjano Bobić Mojsilović, ki je s prevajalcem Slavkom Baričem spregovorila o svoji knjigi Abeceda mojega življenja. Pogovor je zaradi slabšega vremena potekal v knjigarni Hiša sanjajočih knjig, ki je bila nabito polna. Nadaljevalo se je z branjem avtorske poezije Nade Kavčič in kratke proze Ane Schnabl, veliko zanimanje pa je požel koncert kamniškega alpinista in kantavtorja Aleša Holca. Knjigarna je bila odprta vse do polnoči. Obiskovalci so se zanimali zlasti za knjige srbske pisateljice Mirjane Bobić Mojsilović, ki je knjige tudi podpisovala, obiski pa so se prenehali šele po enajsti uri, z zadovoljnimi posamezniki, ki so pozdravljali dejstvo, da so lahko obiskali knjigarno tako pozno.

Knjige bežijo po Kamniku – ulovite in delite jih

Na Noč knjige se je s pomočjo kamniške oblikovalke lesa Mance Kemperl in Dunje Živadinov-Štebe začela izdelava prve kamniške knjigobežnice. S puščanjem knjig na javnih mestih se je začelo kroženje knjig, preden so knjigobežnice v zadnjem obdobju dobile vse več stalnih knjižnih hišic, v katerih lahko danes na več mestih po Sloveniji odkrivamo knjige. Ljubiteljica knjig in pobudnica skupine Nina Kožar je idejo, da bi si lahko bralci izmenjavali knjige in da bodo o vsebinah hkrati debatirali na spletu v okviru skupine Knjigobežnice, dobila med prebiranjem britanskega Guardiana in spletnega portala Bookcrossing. Zasledila je spodbujanje k sodelovanju v vikend akciji, v kateri so ljudje na javnih mestih puščali knjige. Približno pred dvema letoma in pol, ko je zasnovala Knjigobežnice, je opazila še ameriško različico izmenjave knjig, uveljavljeno pod imenom Little Free Library (mala prosta knjižnica oziroma knjižnica za prosto izmenjavo). Skupina Knjigobežnice, ki na socialnem omrežju facebook spodbuja brezplačno (iz)menjavo knjig, se je povsem spontano širila po vsej Sloveniji. V knjigo napišeš sporočilo, jo pustiš na vidnem, javnem mestu, sliko knjige, ki si jo poslal v svet, pa objaviš na Facebook skupini Knjigobežnice. Ne gre zgolj za izmenjavo knjige, ampak za izmenjavo njene vsebine in če je najprej ideja zaživela na naključnih javnih mestih, se je kmalu porodila potreba po stalnem prostoru za izmenjavo knjig. Tako so nastale hišice za izmenjavo, ki jih lahko najdemo v vse več slovenskih mestih.

V Hiši sanjajočih knjig so se odločili, da bodo po našem mestu postavili tri hiške knjigobežnice. Na Duplici že obstaja knjižna polica za izmenjavo knjig, ki je projekt skupine Menjalni Krog Kamnik. V okviru dogodka Noč knjige Kamnik so tako nastale tri hiške. Prva je že nameščena pred Gimnazijo in srednjo šolo Rudolfa Maistra, za drugi dve pa se še iščeta primerni lokaciji. V knjigarni Hiša sanjajočih knjig zbirajo predloge za postavitev knjigobežnic, obenem pa srčno upajo, da bo projekt zaživel in da bodo knjige, ki ste jih z navdušenjem prebrali, našle pot tudi do drugih bralcev.

BOJANA KLEMENC

Pogovor s karizmatično srbsko pisateljico Mirjano Bobić Mojsilović, ki je s prevajalcem Slavkom Baričem spregovorila o svoji knjigi Abeceda mojega življenja, je bil deležen velike pozornosti, saj je bila Hiša sanjajočih knjig Kamnik polna do zadnjega kotička.

Hiša sanjajočih knjig Kamnik je prizorišče dogajanja postavila v neposredno bližino knjigarne, kjer so na vrtu gostišča Pod gradom ob 16. uri pričeli z izdelavo knjigobežnic, sočasno pa za izmenjavo postavili stojnico z rabljenimi knjigami - od pesniških zbirk, do romanov, priročnikov, slikanic...

POGOVORNI VEČER:
Ponovno na predčasne volitve!? Kje smo, kam gremo?

Svoje poglede bosta predstavila:
ALENKA JERAJ, poslanka in podpredsednica SDS ter
MAG. ANŽE LOGAR, kandidat SDS za evropske volitve

Vljudno vabljeni v sredo, **14. maja 2014** ob **19.00**
v dvorano Kulturnega doma v Šmarci.

SDS Kamnik

SDS

www.kamnik.sds.si

Iz poslanskih klopi

ZA BOLJŠO SLOVENIJO!

Kot vse kaže bo leto 2014 leto volitev. Konec maja evropske, konec septembra lokalne, za državnozborske pa še nimamo natančnega datuma. Po dosedanjih izkušnjah sodeč, bodo najbolj uspešni tisti kandidati, ki bodo sadili rožice in obljubljali raj na zemlji. Jasno je, da ljudje težko izberejo tistega, ki jim bo govoril o neprijetnih reformah. Ne glede na vse pa je vsaj eno mnenje povsod enako: »*Najprej poberite tistim, ki so pokradli državo, šele potem se lotite reform!*« Ljudje imajo prav. Kdorkoli bo želel resnično reformirati Slovenijo, se bo moral najprej lotiti nedotakljivih elit in kriminalnih združb. Če se za zapahi ne bodo znašli tisti, za katere se iz vesolja vidi, da so ropali Slovenijo, potem bo med državljani stalno prisoten občutek nepravičnosti, posledica pa bo zavrnitev vsakršnih reform.

Če pogledamo na preteklih dvajset let, lahko ugotovimo, da sta Slovenijo zaznamovali dve vrsti ekonomske politike. Prva je bila gradualistična in je trajala nekje do trenutka nastopa finančne in gospodarske krize, druga pa je bila politika zadolževanja in čakanja na izboljšanje gospodarske situacije. Bistvo gradualistične ekonomske politike je bilo počasno reformiranje ekonomije. Veljalo je prepričanje, da morajo biti reforme tako počasne, da ne pride do večjih sprememb, ki bi prinesle politično nestabilnost. Ta način reformiranja se je izkazal za neuspešnega, saj so se reforme skoraj ustavile, socialni stroški reform so se prelagali in naraščali, dokler niso v obdobju po 2008 eksplodirali. Posledice so danes, leta 2014, očitne: deformirana struktura trga, neobstoječa ali tajkunska privatizacija, tehnološko zaostajanje za primerljivimi državami, zaostajanje za najrazvitejšimi državami EU, finančna podhranjenost slovenskih podjetij zaradi nedelujočega bančnega sistema. Če kdaj, potem lahko danes ugotovimo, da je gradualistična ekonomska politika pomenila, da smo krizo pričakali nepripravljeni. Jedro sedanje ekonomske politike je, da naj bi Slovenija brez večjih težav preživela krizo, saj kot nizko zadolžena država lahko najema kredite in financira socialne transferje. Govorilo se je, da bo kriza minila in da moramo zgolj počakati izboljšanje finančnih in gospodarskih razmer, saj se bo gospodarska aktivnost vrnila sama po sebi, ko bodo gospodarsko okrevale države, kamor največ izvažamo. Povedano z drugimi besedami, tudi ekonomska politika zadnjih let je predpostavljala, da se je mogoče izogniti resnim strukturnim reformam. Cilji takšne ekonomske politike so znani: zadolženost je izjemno poskočila, investicijska aktivnost je rekordno nizka, potencialni BDP je v trendu upadanja, brezposelnost je zgodovinsko gledano na eni izmed najvišjih ravni, ekonomska aktivnost se je izjemno skrčila, število stečajev pa je rekordno visoko, po letu 1991. Elementi keynesianske politike z državnim investiranjem so bili ravno tako neuspešni ne glede na to ali jih merimo v brezposelnosti ali v gibanju potencialnega BDP. Še huje, dokapitalizacije in reševanje bančnega sistema so omogočili, da bodo preživeli sistemi, ki bi jih morala kriza odnesti s trga, saj to niso bila podjetja v klasičnem pomenu besed, ampak so bili politični projekti, financirani z denarjem države.

Po vsem tem, kar vemo, je jasno zgolj eno, potrebno je prenehati z ekonomsko politiko »*saj bo že nekako*«. Mižanje na obe očesi in prepričevanje, da je vse dobro, nas pelje v bankrot. Slovenija se mora resno lotiti strukturnih reform. Nujno je, da država najprej prične pri sebi. Če bo vzpostavila enaka pravila za vse, če bo najprej sama redno in hitro plačevala račune in če bo zaplenila nezakonito pridobljeno premoženje, bo narejen prvi korak k normalizaciji razmer v državi. Za to nujno potrebujete učinkovitejšo javno upravo in umik politike iz gospodarstva. Če k temu dodate še davčno razbremenitev gospodarskega sistema, potem bomo ustavili tudi sivo in črno ekonomijo. Zdravila so znana, potrebno je le zaupati odgovornost za vodenje države tistim, ki bodo storili tisto, kar je potrebno.

Matej Tonin, poslanec

Nova Slovenija Kamnik s štirimi županskimi kandidati

V sredo, 23. aprila, so se na Glavnem trgu v Kamniku predstavili štirje kandidati NSi za župana oz. županjo Občine Kamnik: **dr. Janez Rifel, Matej Slapar, dr. Damjan Hančič in Nina Mavrin.** Uvodoma je predsednik OO NSi Kamnik mag. Matej Tonin pojasnil, da so krščanski demokrati v Kamniku ubrali izviren pristop: ponujajo štiri zelo različne mlade ljudi, vsi pa imajo izkušnje v politiki. Zanje bodo lahko glasovali obiskovalci ponovno vzpostavljene spletne strani NSi Kamnik, v začetku poletja pa bodo člani in članice NSi Kamnik enega od njih dokončno izbrali na posebnih znotraj strankarskih predvolitvah.

Dr. Janez Rifel je poudaril, da se ne strinja s predsodkom o pokvarjenosti politike, saj meni, da moramo v politiki sodelovati, če naj prispevamo k skupnemu dobremu in kar koli spremenimo na bolje, namesto da tarnamo ter odločitve prepuščamo drugim. Pri županskem delu ga bodo vodile družinske vrednote, saj je mož in oče velike družine, obenem pa tudi etika zdravniškega poklica, ki mu je že dolga leta predan.

Matej Slapar, predsednik KS Mekinje in mladi podjetnik, bi kot župan poskrbel za izgradnjo nove osnovne šole Frana Albrehta ter več sredstev namenil kamniškim osnovnim šolam za nakup in posodobitev informacijsko-komunikacijske tehnologije, da bodo učenci imeli boljše možnosti za izobraževanje in razvoj svojih potencialov. Poskrbel bo za združitev vseh specialističnih ambulant v občini na enem mestu, v sedaj premalo izkoriščenem Zdravstvenem domu Kamnik, in uvedbo rednega avtobusnega prevoza iz oddaljenih krajev občine do zdravstvenega doma. Zavzel se je za podporo razvoju podjetništva in za učinkovitejše pridobivanje evropskih in državnih sredstev - še posebej za najpomembnejše kohezijske projekte na področju komunalne infrastrukture, saj sedanji župan žal ni prepričal vlade, da bi Občini Kamnik dodelila ta sredstva. Slapar se je tudi obvezal, da bo napravil konec polnjenju občinske blagajne s pomočjo prometnih radarjev.

Dr. Damjan Hančič, zgodovinar in dolgoletni urednik osrednjega kamniškega spletnega medija, pa je dejal, da bi kot župan več pozornosti namenil odpiranju novih delovnih mest z oblikovanjem obrtno-poslovnih con, racionalizaciji poslovanja družbe Velika planina in izdelavi strategije njenega razvoja.

Nina Mavrin, mlada podjetnica in vizažistka, se je s politiko seznanila že med študijem upravno-organizacijskih ved, v NSi Kamnik pa ima izkušnjo, da se v politiki lahko nekaj dobrega za ljudi doseže le s poštenim delom. Kot podjetnica ve, da lahko porabimo le toliko, kot imamo, zato bi si kot županja zavzemala za dodatne proračunske vire brez obremenjevanja občanov, pri čemer je navedla ustanovitev podjetja v občinski lasti, ki bi polnilo in tržilo presežke kamniške pitne vode. Zavzema se tudi za dolgoročnejše strateško načrtovanje občinskih vlaganj, še zlasti v obnovo močno dotrajanih lokalnih cest.

NSi Kamnik se na županske volitve pripravlja z ekipo, ki bo po izbiri uradnega županskega kandidata še naprej delovala skupaj in mu bo med kampanjo, pa tudi ob morebitni izvolitvi, v podporo pri delu. S tem pristopom imajo tudi volivci večji vpliv, da odločijo, koga si želijo za kandidata NSi, ključna odločitev pa je v rokah članstva NSi Kamnik.

Primož Zupan, tajnik OO NSi Kamnik

POGOVOR Z BARBARO HUBAD, PREJEMNICO NAGRADE »ZA ŽENSKE V ZNANOSTI« 2014

Da se lahko ubranimo določenih bolezni, moramo poznati bakterije in njihov prehod v zrak

Barbara Hubad je ena izmed treh prejemnic nagrade »Za Ženske v znanosti« 2014 v Sloveniji, ki jo podeljujejo L'OREAL Slovenija, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO in Slovenska znanstvena fundacija. Prejela je štipendijo v vrednosti 5.000 evrov za izjemno dosedanje delo na področju znanosti. Pod mentorstvom znanstvenega svetnika dr. Aleša Lapanje, svetovno priznanega znanstvenika s področja molekularne mikrobiologije, proučuje sposobnost aerosolizacije in načina preživetja bakterij v zraku na nivoju gojitvenih in molekularno-bioloških metod. To nam omogoča boljše razumevanje bakterij in njihovega prehoda v zrak ter razumevanje zraka kot ekosistema za mikroorganizme. Barbara Hubad ni le prejemnica nagrade, pač pa tudi uspešna ženska in mati dveh majhnih deklic, ki pravi, da se kljub številnim obveznostim da uspeti.

Nagrajeni ste bili za izjemno dosedanje delo na področju znanosti. Kaj vam pomeni ta nagrada?

Zelo sem bila vesela, ko sem izvedela, da sem ena izmed prejemnic nagrade. Ta je namreč pri nas že kar dobro uveljavljena in poznana, zato je verjetno »konkurenca« zelo dobra. Pomeni mi predvsem potrditev, da smo dobro delali, kar je vedno dobrodošlo in pozitivno. Raziskovalno delo namreč zahteva popolno predanost. Potrebno je vložiti veliko časa in volje za delo v laboratoriju, biti pripravljen na neuspehe, ki so lahko zelo pogosti ter vedno vztrajati naprej. Poleg tega se je potrebno nenehno izobraževati in brati literaturo v vsakem razpoložljivem trenutku. Potrebno je biti v koraku z delom drugih raziskovalcev ter izpopolnjevati znanje, da ustrezno oblikujemo in vodimo naše raziskave.

No, pa ne samo to. Tudi finančne injekcije smo bili s partnerjem in otrokoma zelo veseli, saj smo mlada družina s »stanovanjskim kreditom do upokojitve«, vrtcem in kupom računov.

Kaj tovrstno nagrajevanje nasploh pomeni za ženske v znanosti?

Po mojem mnenju predvsem spodbuda. Mogoče se sliši klišejsko, ampak ravno obdobje po diplomiranju (obdobje nekje treh do štirih let po diplomi) so leta, ko začneš razmišljati o otrocih, zato se mnogo deklet odloči za družino ravno v tem obdobju. V realnosti to pomeni, da je potrebno prekiniti raziskave (kar je pogosto težko izvedljivo) in zaradi varnosti mogoče omejiti laboratorijsko in terensko delo že v času nosečnosti, ko si dejansko še v službi. Ravno zato se mi zdi, da je to obdobje za dekleta zelo težko. Poleg tega tudi povratek nazaj ni povsem enostaven, saj je potrebno prilagoditi urnik otrokom - ne moreš si več »privoščiti« časovno zahtevnih raziskav, kar pa seveda pomeni tudi delno reorganizacijo dela ostalih v ekipi.

Sama sem s tem imela srečo, ker sem imela super sodelavce in mentorja, ki so me podpirali in mi zelo pomagali. Verjamem, da povsod ni tako, zato se mi zdi prav, da obstaja takšno nagrajevanje, ki je namenjeno ženskam v znanosti.

Število žensk v znanosti je še vedno zelo nizko v primerjavi z moškimi. Pogosto je mnenje, da ženske težko usklajujejo raziskovalno delo in družinske obveznosti. Kaj vi menite o tem?

Ja, je težko, predvsem zato, ker raziskovanje ni osemurni delavnik. Sama sem običajno sicer v službi res osem ur, saj je tudi bivanje otrok v vrtcu omejeno, a ko dekleti zvečer zaspita, se običajno spet vsedem za računalnik in delam še nekaj ur.

Kdaj in zakaj ste se odločili, da boste mikrobiologinja? Je bila to vaša želja že od malih nog?

Moram priznati, da ne. V bistvu sem se na študij mikrobiologije vpisala po naključju. Najprej sem želela izbrati fakulteto za šport, potem pa sem se odločila, da bo šport le hobi in sem se vpisala na mikrobiologijo - še zdaj ne vem, zakaj sem izbrala ravno ta študij.

Proučujete sposobnost aerosolizacije in načina preživetja bakterij v zraku na nivoju gojitvenih in molekularno-bioloških metod. Lahko na enostavnejši način poveste zakaj pravzaprav gre? Kakšna je uporabna vrednost vaših raziskav?

Raziskujemo sposobnost bakterij, da preidejo v zrak in kako bakterije, ki so v zraku, sploh lahko preživijo v takšnem okolju. To je pomembno iz dveh vidikov. Nam bližji vidik je prenos patogenih bakterij po zraku, to je tistih, ki nam lahko povzročajo bolezni (kot je na primer tuberkuloza). Da lahko razumemo, kako se ubraniti pred boleznimi, ki se prenašajo po zraku, moramo biti najprej sposobni zaznati te bakterije v zraku in razumeti, kako sploh pridejo v zrak in kako dolgo so se sposobne v zraku ohraniti. Na podlagi teh znanj lahko ocenimo stopnjo tveganja za ljudi in kako lahko zmanjšamo oziroma preprečimo tako prehod bakterij v zrak kot zreduciramo njihovo število, ko so že v zraku. Brez natančnega poznavanja tega, samo »na pamet«, izvajamo preventivne ukrepe, kar pa se žal pogosto kaže v obolevnosti npr. zdravstvenega osebja.

V sklopu naših raziskav smo razvili metodo za vzorčenje zraka, s katero smo lahko zaznali le nekaj specifičnih patogenih bakterij v zraku in ocenili območja v bolnišnici, kjer je večje tveganje za zdravstveno osebje za izpostavitev tem bakterijam. Na podlagi naših raziskav so tudi spremenili način prezračevanja in povečali nivo zaščite zaposlenih, na kar smo še posebej ponosni.

Drug vidik je ekološki. Zrak je namreč medij, ki ga bakterije zaradi svoje majhnosti (nekaj mikrometrov) lahko uporabljajo za prenos na krajše (nekaj metrov) ali daljše razdalje (tudi več tisoč kilometrov, med oceani). Zato je zrak izredno pomemben za razširjenost bakterij po Zemlji in tako tudi na delovanje ekosistema. V sklopu naših raziskav smo pokazali, da niso vse bakterije sposobne prehoda v zrak, kar je izredno pomembno, saj to potencialno pomeni, da so nekatere bakterije bolj razširjene po svetu kot druge. Kaj je vzrok za to selektivno sposobnost prehoda v zrak pa danes še ne vemo.

Pri vseh teh raziskavah uporabljamo različne metode, s katerimi lahko analiziramo bakterije iz zraka. Gojitvene metode so t.i. klasične metode, pri katerih uporabljamo posebna hranila (t.i. gojišča) na katere nanesemo vzorec in opazujemo rast bakterij. V sklopu molekularno bioloških metod bakterije analiziramo na podlagi njihovih nukleinskih kislin (DNA in RNA).

Pri katerih projektih trenutno sodelujete?

Trenutno zaključujem svojo doktorsko nalogo z naslovom »Sposobnost aerosolizacije in načini preživetja bakterij v zraku«, pod mentorstvom **dr. Aleša Lapanje**. Temu posvečam večino svojega časa. Kljub temu še vedno aktivno sodelujem pri projektu **Mladi Znanstvenik Ažbe**.

Delujete pod mentorstvom svetovno priznanega znanstvenika s področja molekularne mikrobiologije dr. Aleša Lapanje. Koliko časa že sodelujeta, na kakšen način se je začelo vajino sodelovanje in kako poteka?

Pod mentorstvom **dr. Aleša Lapanje** raziskujem že več kot deset let. Najprej sem pri njem delala raziskovalno, nato še diplomsko nalogo in pridobila naziv univ. dipl. mikrobiologinje, sedaj pa končujem doktorat. Najino sodelovanje se je začelo povsem po naključju, ko sem v drugem letniku študija začela prostovoljno delati pri njem v laboratoriju. Takrat sem se tudi navdušila nad znanstvenim raziskovanjem.

Dr. Lapanje vodi Lapanjev laboratorij v Domžalah, ki je poseben tudi zaradi tega, ker deluje neodvisno od univerze in države. Lahko poveste več o tem?

Lapanjev laboratorij je samostojna, neodvisna entiteta, ki lahko gostuje v različnih okoljih, tako v zasebnih kot javnih institucijah. Bistven je način dela raziskovalcev, ki temelji na konceptualnem razmišljanju pri reševanju problemov na področju mikrobioloških temeljnih in aplikativnih raziskav.

Lapanjev laboratorij je nastal predvsem zato, ker smo raziskovalci videli pomanjkanje na področju molekularne mikrobiologije v Sloveniji. Hkrati je ta panoga v svetu v intenzivnem vzponu. Zato smo se odločili, da Sloveniji omogočimo, da je na tem področju v koraku z drugimi državami, saj tovrstne raziskave omogočajo številne tehnološke preboje predvsem na področjih, kot so kmetijstvo, biotehnologija, farmacija in zdravstvo. Omenjeno je bilo potrebno narediti hitro, zato smo žrtvovali svoj čas in denar, da smo vzpostavili takšen zasebni laboratorij, ki je neodvisen od univerze in države. Na žalost je realnost takšna, da je ljudem zelo težko razložiti, da namen Lapanjevega laboratorija ni kovati dobičke, ampak predvsem pridobivanje novih spoznanj in nadaljnji razvoj znanosti in tehnologije s ciljem pomagati človeštvu.

Pri tem smo občutili tudi neprijetno izkušnjo, povezano z Inštitutom za mikrobiološke znanosti in tehnologijo (IMZT) v Domžalah, ki je še pred kratkim gostil Lapanjev laboratorij. Slednji je tako z najpomembnejšimi raziskovalci in vso opremo prekinil pogodbo z IMZT. Trenutno išče nove prostore.

Sodelujete tudi pri projektu Mladi znanstvenik Ažbe. Za kakšen projekt gre?

Mladi znanstvenik Ažbe je tudi eden od družbeno odgovornih projektov, saj je njegov namen približati svet mikroorganizmov in spodbujati lateralno razmišljanje pri naših najmlajših. V letošnjem šolskem letu smo začeli z izvajanjem naravoslovnih dni v osnovnih šolah na temo »Mikroorganizmi« in ravno zdaj končujemo nagradni natečaj za osnovnošolce »Mladi znanstvenik spoznava mikroorganizme«.

Pogovor pripravila Katja Urankar
Foto: arhiv Lapanjev laboratorij.

1. maj

Omenjeni datum ima za Slovence najmanj dva resna pomena. Leta 2004 je Slovenija na prvi majski dan postala polnopravna članica Evropske unije. Poleg osamosvojitve in prevzema evra kot naše domače valute je to seveda eden izmed pomembnejših mejnikov za Slovenijo in slovenski narod. Za našo generacijo, ki ni več preobremenjena s »kamni« preteklosti, prav gotovo.

V današnjem razmišljanju bi rad nekaj več povedal o drugi pomembni obletnici. Gre namreč za praznovanje 1. maja kot praznika dela. Pred 25. leti sem iz delojemalca postal delodajalec. Zato mi bo morda kdo očital, da sem s tem postal »razredni sovražnik« vseh zaposlenih. Brez skrbi. To ni tako. Stranka, katere član sem, izhaja iz sindikalnega gibanja. Kot verjetno še niste pozabili, je ustanovitelj SDS g. France Tomšič vodil znamenito Litostrojsko stavko. Veliko ljudi, ki smo se včlanili v SDS, smo se včlanili ravno zaradi tega. Kasneje so nas mediji povsem neupravičeno postavili na drugo stran. Razmere v zadnjih letih so se pri nas dramatično poslabšale. Po zadnjih podatkih naj bi bilo brezposelnih 126 tisoč ljudi. Med njimi so tudi nekdanji delodajalci, ki so v krizi morali zapreti svoja podjetja. Največji krivec za tako stanje so po mojem mnenju tajkuni, ki ne plačujejo ne računov svojim dobaviteljem, kot tudi ne razpisanih davkov. Po mojem prepričanju so »razredni sovražnik« celotne države ravno ti tajkuni, ki so leta dolgo brezobzirno plenili Slovenijo. Denar, ki bi moral biti namenjen tako razvoju podjetij, izboljšanju delovnih razmer, kot tudi višjim plačam, pa je pristal v davčnih oazah.

Ko se pogovarjam s prijatelji v Nemčiji, se točno vidi, zakaj nas razvite evropske države prehitevajo. Odnos med delodajalci in zaposlenimi je v dobrih podjetjih predvsem prijateljski. Pri njih odpuščanja niso posledica hlastanja po dobičku, ampak res skrajni ukrep zaradi izgube trga. Ko sem se pred leti srečal s propadom dela branže, v kateri smo bili prisotni, sem svojim zaposlenim, ki jim nisem mogel zagotoviti dela, poiskal novo zaposlitev. Prepričan sem, da bi tako ravnanje moralo pri nas postati standard.

V zadnjem času se veliko govori o dodani vrednosti, bruto družbenem proizvodu in podobnih ekonomskih kategorijah. Ko bomo vsi skupaj doumeli, da so za ekonomsko rast družbe potrebni tako delodajalci, kot delojemalci, bomo kot družba uspeli. Tajkune in podobne parazite pa moramo vsi skupaj poslati v njim primerne institucije.

Za konec bi rad čestital praznik dela vsem zaposlenim. Brezposelnim pa želim čim prejšnjo zaposlitev.

Robert Kokotec, kandidat za župana

DELAVSKE PRAVICE SI JE TREBA IZBORITI

Praznovanja mednarodnega praznika dela potekajo vsako leto prvega maja v večini držav, razen v ZDA, čeprav je prav krvavi dogodek v ameriškem Chicagu 1886 razlog, da prvega maja obeležujemo praznik dela.

Po letu 1886 so bile v mnogih državah pogosto prav na prvi maj organizirane stavke, protesti in demonstracije za 8-urni delavnik, za odpravo imperialističnega suženjstva, za politične svoboščine, proti oblikam zatiranja in izkoriščanja delavcev, za dostojne plače, za boljše delovne pogoje in za druge delavske pravice. Stavke in demonstracije so se pogosto končale v krvi, saj so jih oblastniki prepovedovali in jih skušali nasilno zatreti.

V Sloveniji smo zadnjih dvajset let v obsegu delavskih pravic nazadovali za najmanj sto let. Razlog nazadovanja v odnosih delodajalcev do delavcev ni socialna in gospodarska kriza. Kršitve delavskih pravic, neplačevanje plač, neplačevanje socialnih in zdravstvenih prispevkov, kršitve varstva pri delu, nepotizem in korupcija pri zaposlovanju, šikaniranje zaposlenih, nespoštovanje delovnega časa delavcev, nezdravo delovno okolje, spravljanje delavcev v sužnjelastniški odnos in druge kršitve delavskih pravic se namreč stopnjujejo od osamosvojitve Slovenije naprej.

Slovenski delodajalci pri zlorabah delavcev niso osamljeni. Bogatenje kapitalistov in krepitev bank na račun pravic delavstva spodbuja proteste ter demonstracije delovnega ljudstva v večini bogatih držav. Tudi letos so bile množične prvomajske demonstracije v Hamburgu, v Berlinu, v Istanbulu, v Carigradu, v Franciji, v Italiji, v Grčiji in v drugih državah. Protestirali so proti družbenemu izključevanju, za izboljšanje delovnih pogojev, za višje plače, proti brezposelnosti, proti varčevalnim ukrepom, proti reševanju bančnikov ne pa delovnih mest in proti izkoriščanju delavcev. Tudi nekatere letošnje proteste so oblastniki nasilno zatrli.

Verjetno tudi v Sloveniji mineva čas obeleževanja mednarodnega praznika dela s pikniki, z veselicami in z nagovori oblastnikov. Že dolgo časa namreč obstajajo razlogi za obeležitev mednarodnega praznika dela, stoletnega boja delavstva za delavske pravice in dosežkov delavskega gibanja s stavkami, s protesti in z demonstracijami.

Povezovanje in ozaveščenje nezaposlenih, zaposlenih, prekernih in drugih delavcev, delavcev v gospodarstvu in v javnem sektorju bodo prinesli spoznanje, da si je treba delavske pravice ponovno izboriti in si zanje neprestano prizadevati.

mag. Julijana Bizjak Mlakar

Prejmi pozdrav: Občina Kamnik na razglednicah pred drugo svetovno vojno

V Matični knjižnici Kamnik so ob prazniku Občine Kamnik pripravili razstavo razglednic z naslovom *Prejmi pozdrav: Občina Kamnik na razglednicah pred 2. svetovno vojno.* Zaradi izrednega zanimanja je na ogled do konca avgusta.

Razstavljene so razglednice iz domoznanske zbirke knjižnice od najstarejših, s konca 80. let 19. stoletja, do začetka 2. svetovne vojne. Na preko 100 razglednicah so predstavljena tri območja današnje občine: mesto Kamnik z bližnjo okolico, dolina Kamniške Bistrice z visokogorjem in Tuhinjska dolina, vključno z Motnikom. Posebej so predstavljene razglednice, ki obujajo spomin na kamniško vodno zdravilišče »Kurhaus« in razglednice, povezane s kamniškimi umetniki.

Pripravljavci razstave so se spomnili tudi znamenitega kamniškega fotografa Franca Aparnika ob letošnji 60-letnici njegove smrti. Razglednice predstavljajo pomemben vpogled v nekdanjo in sedanjo podobo krajev kamniške občine. Ob njih lahko s številnih vidikov spremljamo razvoj našega območja, pa tudi samih razglednic. Zato so pred leti v Matični knjižnici Kamnik začeli z načrtnim zbiranjem razglednic. Danes zbirka šteje skoraj 500 razglednic, ki so strokovno zbrane, urejene in pod pogoji, ki jih narekuje stroka, na voljo uporabnikom. Zbirko redno dopolnjujejo z nakupi in darovi.

Slatnarjeva panorama Kamnika iz leta 1917.

Kamniška Bistrica v Predaslju. Razglednica je bila poslana leta 1929.

Fotografija zdraviliškega poslopja kamniškega Kurhausa iz 80. let 19. Stoletja. Fotografijo, ki jo je izdal blejski fotograf Benedikt Lergetporer, je izdelalo podjetje Eisenschiml&Wachtl na Dunaju.

Kamniško kopališče. Razglednica iz leta 1935.

Telovadno društvo Orel Kamnik datacija: ok. 1907

Aparnikova razglednica romarske in župnijske cerkve sv. Ane v Tunjicah po požaru 31. marca 1929.

Šmartno v Tuhinju: pošta, trgovina in gostilna Engelman. Razglednica Franca Aparnika iz leta 1935.

NA VRTIČKIH IN PRI IZMENJAVI SEMEN TA ČAS ZELO ŽIVAHNO

Zavedanje, da smo tisto, kar jemo, in da je nujno potrebno zmanjšati količino strupov, ki jih vnašamo v telo, iz dneva v dan narašča. Umetna svetloba in dodatki za lepši videz sadja in zelenjave, obsevanja, uporaba zdravju škodljivih sredstev proti škodljivcem in boleznim, gensko spremenjena hrana je samo nekaj vzrokov, zaradi katerih se je vredno zamisliti, ali naj hrano še vedno le kupujemo, ali naj jo, vsaj nekaj, pridelamo sami. O lokalni samooskrbi se v zadnjem času vse več govori. Starejši občani se zagotovo dobro spominjajo lepo obdelanih polj, njiv in vrtov, ki so nekoč krasili kamniško občino. Zdi se, kot da je od osamosvojitve počasi prihajalo do trenda, da se lastna samooskrba nič več ne splača. Pa je danes res še tako?

Zakaj pridelovati domačo zelenjavo?

Si predstavljate, kako debelo bi pogledali, če bi vam med obiskom pri znancih ali v gostilni na krožniku ponudili plastično sadje ali zelenjavo? Morda bi pomislili, da se iz vas norčujejo, zagotovo pa takšnega sadja ali zelenjave še poskusili ne bi, pa čeprav marsikdo to je skoraj vsak dan. Res je, da to ni prava plastika, takšna trda, neprebavljiva, toda tudi zelenjava, vzgojena v velikih rastlinjakih, je plod podobnih kemičnih formul in prizadevanj velikih korporacij po podrejanju trga. Rastline, ki nikoli ne vidijo sonca in so kot najhujši bolniki priključene na infuzije vseh mogočih hranil v obliki najrazličnejših v vodi topnih kemičnih spojin, se ne morejo kosati z rastlinami, zraslimi in dozorelimi v pravi prsti, pod sončnimi žarki. Enako velja za rastline, ki rastejo na nepreglednih poljih, kjer jih je potrebno redno škropiti z velikimi odmerki vseh mogočih zaščitnih sredstev, za katere ne vemo, kako vplivajo na naš organizem ali pa to izvemo z večletno zamudo. Tu so še gensko spremenjene rastline, o katerih vemo veliko premalo, četudi vse več znanstvenikov opozarja na njihovo škodljivost, uporabo antibiotikov in hormonskih motilcev v kmetijstvu, ki prej ali slej, tako ali drugače, pridejo v naš organizem. Če mislite, da ne moremo ničesar spremeniti, se motite. Začnite z majhnimi koraki na lastnem vrtu. Ali na balkonu in okenskih policah. Šele tako boste spoznali razliko v barvi, teksturi in okusu med tistim, kar ste kupovali doslej, in tistim, kar bo brez kemije zraslo pred vašimi očmi. Vsi, ki ta preizkušen recept udejanjajo na lastnih gredicah, na vrtu ali v okrasnih loncih, temu lahko le pritrdijo.

Kamničanka Kaja Pohar se že vrsto let ukvarja z ohranjanjem avtohtonih semen, v Kamniku pa je že tretje leto glavna pobudnica izmenjave semen in sadik.

Tudi na kamniški tržnici vlada spomladi veliko zanimanja za najboljše sadike. Vrtnarji opažajo, da kupci še vedno najraje posegajo po tradicionalnih vrtninah, vse več pa prodajo sadik raznih zelišč, ki jih ljudje vse pogosteje zasajajo tudi na okenske police.

Zdravo in kaljivo seme ter lastnosti sorte so pogoj za zdrave in odporne vrtnine, ki za pomoč pri rasti ne potrebujejo kemije. Zato namenimo nekoliko več časa izbiri dobrih sort in za seme skrbimo podobno kot za mlade rastline.

Seme predstavlja začetek življenja

Čeprav je seme za dober začetek življenja rastlin izredno pomembno, običajno njegov pomen zanemarjamo. V rastlinskem svetu ne velja pregovor »slab začetek, dober konec«, temveč obratno. Dober začetek v življenje pomeni, da bo imela rastlina tudi pozneje več moči in energije za obrambo pred boleznimi. Zato je potrebno semenu posvečati več pozornosti. Seme je na prvi pogled morda videti mrtvo, a je ves čas živo in počasi diha. Ob dihanju se porabljajo hranila, ki jih je rastlina uskladiščila v seme za uspešen vznik kalčka. V semenu je namreč rastlina shranila toliko hranil, kolikor jih rastlinica potrebuje za kaljenje in za nastavek prvih listov. Šele takrat je nova rastlina sposobna hranila črpati iz tal in jih uporabiti za rast, cvetenje in obrambo pred boleznimi. Zatorej je zelo pomembno, koliko staro seme sejemo, kje in kako je seme pridelano.

Kamničanka Kaja Pohar že od malih nog goji zanimanje za semena. Doma so vsi vrtnarili, zato je bila njena odločitev za študij agronomije povsem samoumevna. Kaja je pred dvema letoma organizirala izmenjavo semen in sadik, tovrstna ideja pa se je med občani že dodobra razširila. »Seme me že od majhnega navdušuje. Ko opazuješ, kako iz majhnega raste veliko. Kot prvo sem vzgojila hrast. Kar se dogaja danes na globalni ravni z naravo, me straši. Pred kratkim so bile tudi pobude v Bruslju za spremembo zakonodaje glede semen. Seveda ne v prid nam, potrošnikom,« pojasnjuje Kaja. Njeno vodilo je ohranitev čim več avtohtonih semen, saj so ravno te rastline, vzgojene od naših praprababic, najbolj prilagojene na slovensko okolje, na naše podnebne razmere in tla ter so zato bolj odporne. Avtohtona semena in rastline so pomembne z vidika zdravja, prilagodljivosti okolju, nenazadnje so tudi naša dediščina, zapuščina naših prednikov, ki so nam dali ogromno vedenja, razvijali so različne sorte, ki pa se dandanes izgubljajo.

Izmenjava presežkov semen in sezonske zelenjave je lahko družabni dogodek, zato vabljeni na 2. vseslovensko zelenjavo: zelenjavni podarim dobim v soboto, 17. maja, od 9. do 11. ure na Šutni.

Za lastni vrt ni potrebno nujno imeti zemljo okrog hiše. V kamniški občini je dovolj neobdelane zemlje, ki kliče po zasaditvi vrtnin. Vrt se lahko najame pri Občini Kamnik, neveljskem župnišču, vse več pa je kmetov, ki rade volje oddajo zemljo tudi brezplačno, če le kdo pokaže dovolj volje za delo. Le pozanimati se je potrebno.

Ekologija pridelave semen več kot pomembna

Kaja poudarja, da je dandanes vse več semen v prodaji obdelanih s pesticidi in da je nujno potrebno prebrati navodila, preden posejemo seme. »Pogosto ljudje pri kemično že obdelanem semenu rastlino še poškropijo s toksičnimi pripravki, na koncu pa to pojejo. Potrebno je vedeti, da je na voljo vedno več ekološko pridelanih semen, da se da pridelati zdrav pridelek tudi z doma pripravljenimi pripravki, denimo iz preslice, koprive... Na to temo se najde veliko literature in informacij.«

Zanimanje za zdravo, ekološko pridelovanje vsekakor narašča, kar z velikim zadovoljstvom zadnja leta opazuje tudi **Kamničanka Veronika Čop**, aktivna v Društvu za trajnostni razvoj Kamnika Grunt. S Kajo svetujeta začetnikom, da naj čim več opazujejo rastline, zapisujejo opažanja, saj se bodo le tako največ naučili. »Ko seme vzkali, je to kot čudež. Ko enkrat to začutiš, ne odnehaš,« opisujeta izkušnje z vzgojo semen in delom na vrtu. Pri domači pridelavi semena je nujno paziti, da seme poberemo samo z zdravih rastlin. Seme je treba tudi dobro skladiščiti. Doma pobrano seme vedno najprej na zraku dobro osušimo, nato pa ga hranimo v papirnatih vrečicah ali vrečicah iz blaga. Nikoli ne uporabljamo plastičnih vrečk, seme pa vedno hranimo v temnem in suhem prostoru.

Izmenjava semen in sadik prisotna že po vseh krajevnih skupnostih

Izmenjava semen je bila že nekdaj na podeželju samoumevna. Spominjam se, kako si je mama rada izmenjavala različne sorte fižola. Zadnji dve leti, odkar je izmenjava semen in sadik prisotna tudi v mestu, je zanimanje res veliko. Izmenjava nudi priložnost tudi za druženje, izmenjavo nasvetov, načrtov in podpore. Ključ izmenjave je tudi v tem, da se ustvarja krog ljudi, ki ohranjajo in obnavljajo zbirko semen ter skrbijo, da semena krožijo. Kaja Pohar je izredno hvaležna Valentinu Zabavniku, ki ji je v Tunjicah odstopil njivo, na kateri skrbi za semena. Tako zbirka semen postaja iz leta v leto večja.

Ogromno avtohtonih semen smo že izgubili, sporoča Kamničanka Kaja Pohar, ki že vrsto let raziskuje domača semena. Z izmenjavo semen želi, da se pomembnost starih semen čim bolj ozavesti in da se ta semena ohranja, tudi v genski banki na državni ravni. »Ljudje včasih sploh ne vedo, kakšen zaklad imajo doma,« z nasmeškom pove Kaja.

Skupnostni zeliščni vrtiček na Zapricah, nastaja pa meditativni vrt

Tudi v kamniški občini vznikajo pobude za skupnostne vrtove, kjer se ljudje povezujejo in družijo, da bi se učili obdelovalnih veščin, v povezavi z zavestjo o pomenu samopreskrbe in lokalno pridelane hrane. Pred tremi leti je na Zapricah nastal **Vilinski zeliščni vrt**, ki je vsem na voljo. Skozi pravljični jezik ponuja znanje o prijateljstvu med ljudmi in rastlinami, o pomembnosti sodelovanja človeka z življenjem na dejaven in odgovoren način skozi izkušnjo vseh čutil. Nastaja sproti in se vseskozi spreminja ter dopolnjuje. Vsak, ki želi sodelovati pri njegovem nastajanju, lahko vanj zasadi svoje najljubše zelišče iz vrta mamice ali babice... Veronika in Kaja že načrtujeta nov skupnostni vrt v centru Kamnika, na katerem bosta med drugim predstavili tudi, kako okrasne rastline nadomestimo z užitnimi, različne načine vrtnarjenja, od visokih gred do gojenja v posodah. Želja in vizija ustvarjalk pa je, da bi bil ta skupnostni vrt v navezi z zeliščnim na Zapricah prostor za druženje in meditacijo.

V mestu in okolici Kamnika lahko tisti, ki nimajo možnosti obdelave lastnega vrta, najamejo občinsko obdelovalno površino, v Nevljah oddaja veliko zemljišča za vrtove župnišče, vse več pa je kmetov, ki nudijo zemljo v brezplačni najem, le da jo nekdo pametno obdeluje. Lahko pa si vrt uredimo tudi drugače, na balkonu ali terasi. Nekaj zelenjave se da pridelati tudi na okenski polici, zlasti odkar se je ponudba vrtnin, namenjena prav pridelovanju na majhnih površinah, občutno povečala. Res je, da na balkonu ne moremo pridelati zelenjave za vso družino, lahko pa si z njo popestrimo jedilnik. Za naravno vrtnarjenje je potrebno le prisluhniti naravi, jo opazovati, ne pa se prepuščati potrošniškemu valu, ki tudi vrtičkarjem ponuja številne hitre rešitve. Najtežji je vedno prvi korak. Od tam naprej je vse lažje in se potem začudimo, zakaj preprostih resnic nismo spoznali že prej. Morda pa bodo ta spoznanja pripomogla k temu, da bo ponovno obdelano več zemlje.

BOJANA KLEMENC

Če nimamo možnosti za lasten vrt, je izvrstna zamisel gojitve užitnih rastlin na balkonu in okenskih policah. Veronika Čoš je lansko leto zasadila tudi korita na balkonu, kjer je imela blitvo in solato za obtrgavanje, visok fižol za senco, ki pa zaradi preplitvega korita ni dobro rasel, rumeno cvetoči viseči tagetes za odganjanje uši in rdeče viseče zajčke.

Malce drugačni nasveti za spomladansko vrtnarjenje

Posušena lupina jajca vsebuje veliko kalcijevega karobnata, ki je naravno gnojilo. Preden jih odvržete na zemljo, jih zdrobite.

Kamilični čaj pomaga ohraniti vaše rastline zdrave. Če boste z njim zalivali rastline, boste preprečevali bakterijske in glivične infekcije, ki prežijo na vaše rastline. Na rastline ne zlivajte vročega čaja. Vedno ga popolnoma ohladite.

Voda, v kateri ste kuhali testenine ali zelenjavo, je polna vitaminov in hranil. Ne zavrzite je, temveč jo uporabite za zalivanje vašega vrta. Imeli boste srečnejši, bolj zelen vrt!

Nižje rastline posadite na južni strani zelenjavnega vrta, višje pa bolj na severu. To bo preprečilo višjim rastlinam, da bi zasenčile nižje in jim kratile svetlobo.

Kavna usedlino lahko dodate k rastlinam na vrtu, z njo pa lahko obogatite tudi prst pri lončnicah. Kava namreč vsebuje veliko dušika, ki ga rastline potrebujejo, hkrati pa ni tako močna kot nekatera druga gnojila. Kavna usedlina na robu gredic odganja tudi polže.

Če začimbam preteče rok ali pa tudi kar tako, jih nanesite na vrt. Cimet in čili varujeta rastline pred raznoraznimi škodljivci, poskrbeti morate le, da jih nanesete dovolj pogosto. Voda jih namreč zlahka odplakne. Timijan in rožmarin lahko dodate tudi v vodo, s katero poškropite rastline in odženete nadležne žuželke.

Zbiranje in uporaba deževnice Biološke čistilne naprave

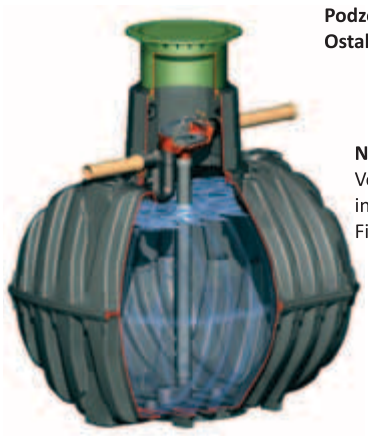

Podzemni rezervoarji od 1000 L do 46000 L
Ostala oprema: filtri za deževnico, črpalke...

Biološke čistilne naprave, ki delujejo s pomočjo elektrike
Učinek čiščenja do 99 %. Že danes pripravljeni na prihodnost.

Biološke čistilne naprave, ki delujejo BREZ elektrike

ARMEX

Nadzemni rezervoarji od 250 L do 2000 L
Več kot 60 kombinacij različnih modelov in velikosti. Ostala dodatna oprema. Filtri, pipe....

Zbirajte in uporabljajte deževnico ter prihranite do 50% pitne vode.

Kompostniki
Kako pravilno kompostirati ?
Poglejte na naši internet strani.

ARMEX ARMATURE d.o.o., Ivančna Gorica
Ljubljanska cesta 2A, info@armex-armature.si , 01/78 69 270 www.cistilnenaprave-dezevnica.si

Lastni vrtiček – hobi, veselje in pridelava domače zelenjave, ko veš, kaj poješ

Za vrtičkarstvo in pridelavo lastne hrane se znova navdušuje čedalje več ljudi, tudi mladih. Mnogi so vedno bolj ozaveščeni o tem, kaj lahko sami naredijo za svoje zdravje, tudi za jedilno mizo. Zaradi prehrambnih afer mnogi ne zaupajo več velikim trgovskim verigam. Pomemben razlog za razmah vrtičkarstva je tudi ta, da marsikomu stik z zemljo in rastlinami pomeni pobeg iz stresnega sveta in omogoča samoudejanjanje. Biti samostojen, iti korak naprej, postaja za ljudi čedalje večja vrednota. Mlade pa bolj kot klasični vrt pritegne vzpostavljanje drugačnih sistemov življenja z naravo, ki ne zajemajo le pridelave hrane, temveč tudi energijsko samopreskrbo in posnemanje naravnih ciklov. Kaj našim občanom pomeni vrt, pa čeprav ni tik ob domu, smo se pozanimali na kamniški tržnici in vrtovih okrog mesta.

Stanka, Maruša in Tjaša: Ker živim v bloku na Duplici, sem si zelo želela preživeti več časa v naravi. Ravno zato sem vzela v najem tale vrtiček. Če se le da, pridem na vrt vsak dan in se imam krasno. Če ne morem priti, se ne počutim dobro, nekaj je kar narobe. Včasih povabim tudi prijateljice, da me obiščejo na vrtu, izmenjamo si kakšen nasvet, rožico ali zelenjavo. Pri meščanih opažam vse večje zanimanje za najem zemlje v okolici mesta. Tudi tukaj nas je vedno več. Saj je razumljivo. Sama sem prav ponosna na svoj pridelek. Čebulo sem imela vso zimo. Pogosto pri kosilu rečem, to je pa vse z mojega vrta. Sem navdušena kot majhen otrok. Tudi naš podmladek mi z veseljem pomaga, pravita, da bosta imeli tudi sami svoj vrtiček, ko odrasteta.

Marija: Vrt mi ogromno pomeni. Sem upokojena, zato mi vsaka solata, ki jo pridelam, pride prav. Vrt imamo ob hiši, vrtnarim pa že od otroštva in se ga do danes še nisem naveličala. Že od nekdaj se trudim vrtnariti čim bolj naravno. Doma žal nimam toliko prostora, da bi vzgajala sadike, zato jih običajno kupim na kamniški tržnici. Na vrtu poskušam imeti čim bolj pester izbor zelenjave. Živim na vasi in na žalost opažam, da imamo le še redki lastni vrt. Včasih je bilo tega neprimerljivo več. Naša samooskrba dandanes je res slaba. Zelo uživam, ko pobiram plodove, ko vem, kaj bom prinesla z vrta na krožnik. Vrt je tudi odlična telovadba, pozimi pa rada prebiram vrtnarske revije in knjige ter načrtujem, kakšen bo vrt v novi sezoni. Zelo rada imam tudi rože. Čeprav me bolijo roke, se trudim po najboljših močeh, da je vrt še vedno urejen.

Alenka: Za lastni vrt sem se lansko leto odločila izključno iz razloga, da vem, kaj pojem. Za hrano, ki jo kupujemo, ne vemo, od kod prihaja, s čim je obdelana in odkar smo se v družini srečali z zdravstvenimi težavami smo bolj pozorni na izvor hrane. Seveda pa s pridelavo lastne zelenjave osrečujem tudi prijatelje. Posadila sem več, kot potrebujem, zato jim bom del pridelka podarila. Pridelek, katerega vzgojiš sam, ima neko vrednost. Kot doma pečen kruh. Ker živim v mestu, sem šele drugo leto vneta vrtnarka. Še kako mi je žal, da nisem več spraševala svoje mame in babice, kako vzgajati zelenjavo, saj sem prepričana, da so stari načini pridelave zelenjave veliko boljši kot današnji instant napotki. Doma imam staro knjigo o vrtnarjenju, po kateri se učim. Kolikor se le da, poskušam sama vzgojiti semena, delam raznorazne zeliščne preparate proti škodljivcem, držim se navodil, katere so uporabljale že naše starejše generacije. Rada slišim vsak nasvet prijateljev in znancev, veliko informacij pa si priskrbim tudi na svetovnem spletu. Umetnost slikanja in kiparjenja, s čimer sem se ukvarjala prej, sem sedaj zamenjala za umetnost vrtnarjenja. Zaenkrat mi ni žal.

Lojzka in Bogdan: Svoj vrt imamo v najemu že približno petindvajset let. Saj se sploh ne spomniva več, kdaj smo začeli. Stanujemo v centru mesta, zato okrog hiše nimamo zemlje. Za vrt sva se odločila predvsem zaradi veselja do dela na vrtu. Na krožniku imava veliko raje zelenjavo kot meso, okus vrtnin, ki jih pridelaš sam, je neprimerljiv. Če bi razmišljali, ali se pridelava zelenjave na lastnem vrtu splača, zagotovo ne bi nihče delal. Tu ni računice, a veš, kaj poješ, obenem pa se tudi razmigaš. Sama sva ob dobrem vremenu na vrtu tudi tri do štiri ure. Paziva, da gnojiva z naravnimi pripravki, kot so koprive ali kompost. Prepričana sva, da bi se marsikdo odločil za najem zemlje v bližini mesta, če bi vedel, na koga se obrniti. Dandanes je preveč neobdelane zemlje.

Jože: Doma imam že dolga leta res lep vrtiček. Seveda je že precej posajenega, danes pa sem na tržnici kupil še nekaj sadik, nekaj pa še čaka na bolj toplo vreme. Vrt mi pomeni ogromno. Včasih sem smučal, sedaj pa se ukvarjam z vrtom. Zares je izvrstna rekreacija. Najraje sadim fižol. Imam okoli sedemdeset prekel. Na žalost lansko leto fižol ni dobro uspeval, upam, da bo letošnji pridelek boljši. Na vrtu imam veliko solate, vsega se najde po malem, saj je vrt kar velik. Vrtnarimo že vrsto let, saj imamo dovolj zemlje in nismo želeli, da je prostor zapuščen, pa tudi doma pridelana zelenjava je popolnoma drugačnega okusa. Točno veš, kako je gnojena. Imamo dobro zemljo in pazimo, kako z njo ravnamo. Morda je to tudi razlog, da nam marsikaj tudi dobro zraste. Po domače vrtnine z veseljem pridejo otroci in vnuki, zato še z večjim veseljem vrtnarim. Z vzgojo semen se ne ukvarjam, zaupam kamniškemu vrtnarju in sem z njegovimi sadikami zelo zadovoljen. Zadovoljno opažam, da zanimanje za vrtnarjenje ponovno narašča. Upokojenci imamo tako ali tako dovolj časa za vrt, z gibanjem na vrtu pa poskrbimo še za zdravje.

Rajko: Na vrtu sem občasno, ko priskočim na pomoč tašči. Zase imam pet gredic zelenjave - za lastni hobi in potrebe. Užitek je gledati, kako raste pridelek, domača zelenjava ima tudi popolnoma drugačen okus kot kupljena, je boljše kvalitete, zato sem posadil tudi nekaj svoje zelenjave. Doma veš, kako prideluješ, kaj daš in kaj dobiš. Rad spremljam literaturo o vrtnarjenju, se pogovarjam z ljudmi, izhajam iz lastnih izkušenj. Počasi sem začel tudi z vzgojo lastnih semen, a je vse še v povojih in ne vem, če bo kaj uspelo. Želel sem se nekaj novega naučiti, tudi pri semenu je pomembno, da veš, od kod izhaja in kako je pridelan, zanimalo me je tudi, kako iz semena nastane nova rastlina, kako raste... Začutil sem, da lahko povežem pri vzgoji semen prijetno s koristnim. Mislim, da je zanimanje za vrtnarjenje odvisno od ljudi. Nekateri so bolj dovzetni za to, kaj bodo uživali. Hrana je postala poceni, a kakšna je hranilna vrednost te hrane, je drugo vprašanje. Tisti, ki imajo možnost, so se zagotovo začeli bolj ukvarjati z vrtičkarstvom, pridelavo oz. samooskrbo.

Pogovarjala se je BOJANA KLEMENC

V Lukovici zaživela Rokovnjaška tržnica

Pridelovalci domače, ekološke zelenjave in sadja ter ponudniki domačih izdelkov z okoliških krajev – Lukovice, Krtine, Moravč, Trojan, Bukovice, Radomelj, Kamnika in še od kod so se razveselili odprtja Rokovnjaške tržnice v Lukovici. V soboto, 26. aprila, je bilo na osrednjem trgu Lukovice nadvse živahno in tako bo vsako soboto od jutranjih ur do opoldneva. Ponudba je bila pestra in pisana, od doma pridelane sveže zelenjave, domačih izdelkov že priznane znamke »Zakladi Črni graben« in drugih do sadik zelenjave in rožic.

Kot sta nam povedala Stanislav Smrkol in Matjaž Perše, že načrtujejo pokrito in ogrevano tržnico za hladnejše jesenske in zimske dni. Ponudniki, kupci in obiskovalci se bodo tako lahko vse sobote v letu, ne glede na vremenske razmere, srečevali na Rokovnjaški tržnici v Lukovici.

Ko zadiši po pokošeni travi...

V teh dneh lahko opazimo lepo pokošene travnate površine, saj so pridni kmetje povečini že opravili s prvo košnjo. Košnja in spravilo sena se danes zelo razlikuje od tistega nekoč. Včasih so košnjo in sušenje ter spravljanje sena spremljali številni običaji, skupni obedi, pesem in druženje. Na travniku so se v zgodnjih jutranjih urah zbrali kosci, ki so se postavili v vrsto in začeli drug za drugim kositi rosno travo. Vsak kosec je rezal svoj red. Kositi je bilo treba »v štih« s prednjim. Za kosca je bila sramota, če ga je njegov sosed »prekosil«.

Kratki postanki ob požirku pijače, brušenju kose ali pa takrat, ko je bilo treba otreti potno čelo. Seveda pa pravega oddiha ni bilo. Krepki ter odločni zamahi orodja, eleganten ples osle po rezilu, tu pa tam kratek pogovor, morda celo kakšen vrisk; to so glasovi, ki so prihajali s senožeti in se stapljali v glasove jutra, ki se je medtem že povsem prebudilo. Gospodinje in dekle pa so morale poskrbeti za hrano in pijačo, poleg tega so ženske pokošeno travo skrbno sušile in pograbile. Seno so obračali ročno z vilami ali grabljami, ga zgrabili v zgrabke, naložili na lojtrnik in zložili v kozolec, kjer so ga dva do tri tedne sušili, nato pa preložili v svisli ali na skedenj. Danes kmetje kosijo suho travo strojno, ponekod z dvema kosilnicama hkrati, z eno pred traktorjem in drugo ob boku, pri obračanju si pomagajo z obračalnikom, nato seno stisnejo v bale ali ga zrežejo s samonakladalko in ga stisnejo v talni silos. Upamo, da spomin na ne tako davno preteklost ne bo šel povsem v pozabo.

VERA MEJAČ

Iz bogate vsebine Kamniškega zbornika 2014

Plezam zaradi čistega veselja

70-letni Kamničan Bojan Pollak - Bojč se z alpinizmom ukvarja od svojega 25. leta. Alpinist v Alpinističnem odseku Kamnik je postal leta 1966, gorski reševalec 1972, alpinistični inštruktor in gorski vodnik 1975. Plezal je v Alpah, Dinaridih, Šarskem gorstvu, Karpatih, Tjan Šanu in nepalski Himalaji. V Manangu, kjer je bila dolga leta šola za nepalske vodnike, je učil kar osemkrat. Pollak je do 31. oktobra 2013 opravil 2437 alpinističnih vzponov, od tega 130 prvenstvenih. Izkazal se je tudi kot planinski pisec, je redni dopisnik Kamniškega občana. Za svoje delovanje je prejel vrsto priznanj: plaketo občine Kamnik za življenjsko delo v športu, svečano listino PZS, zlati znak GRZS, priznanje NMA, je častni član Društva GRS Kamnik, častni član PD Kamnik in častni vodnik PZS. Pollak je študiral ladjedelništvo na Fakulteti za strojništvo in ladjedelstvo v Zagrebu, dolga leta je bil zaposlen v Titanu, danes pa je upokojen. Je poročen in oče dveh hčera.

Bojč je od svojih začetkov plezanja aktiven v Alpinističnem odseku (AO) Kamnik. Konec novembra 2013 smo mu ob njegovi 70-letnici na AO v strogi tajnosti pripravili skromno slovesnost.

Z organiziranim rojstnim dnem smo te očitno presenetili. Kako si doživel ta večer?

Kot popolno presenečenje. Nisem najbolj navdušen nad svojimi praznovanji in podobnim, a to sprejemam kot del družbe, v kateri živim. V vabilu je pisalo, da bomo obdelovali gradiva za plezalni vodnik, za kar sem prinesel tudi gradivo. Nato pa ... Bil sem dobesedno šokiran, predvsem pa ganjen. Torej je vse, kar sem delal za AO, imelo neki smisel. Nekaj so dobili od mene. Kot tudi jaz od njih. Namreč – še tako dober učitelj ne more ničesar narediti, če nima tudi dobrega učenca. Pa še nečesa sem se še bolj zavedel – rojstni list je vedno bolj rumen.

Kaj je bilo tisto, kar te je zvabilo v gore?

Ne vem. Nekaj je bilo gotovo tudi v družini. Oče se sicer ni ukvarjal z alpinizmom, je pa hodil v hribe, mama tudi. Na Mali planini je imel v najemu Potoško bajto, ki je bila med vojno požgana. Ko sem bil star tri leta in 8 mesecev, sem

Plezanje v SZ steni Malega Krasa v plezališču Glinščica pri Trstu. Foto: Milan Jazbec.

šel z atom in mamo na Kamniško sedlo. Do Kamniške Bistrice smo se pripeljali s kolesoma, nato pa šli peš. Tudi jaz. Takrat sem slišal tudi za Čiribindija. To je tak čuden stvor, ki te potegne v prepad, če vališ dol kamne. Sicer je trajalo dolgo, da smo prišli do bajte, vendar me niso nič nosili. »Kakšen 'planinc' pa si, če te bomo nosili. Poglej, še babe se ti bodo smejale,« so govorili. Hribi, planine so bile del moje mladosti. Bili smo na dopustu na Kisovcu, pa na Dolu ... V osnovni šoli smo imeli izlet na Veliko planino (peš iz Kamnika in nazaj), na koncu nižje gimnazije pa končni izlet v Vrata, kjer sem preživel noč zunaj in zjutraj opazoval, kako je sonce začelo ožarjati vrh Triglava. Pri tabornikih smo tako in tako preživeli veliko časa v naravi, takrat sem šel tudi prvič na Triglav. Nato pa je prišlo plezanje. Pa ne samo to. Da sem šel v kamniške planine, je popolnoma jasno – saj so tako rekoč na mojem dvorišču in počutim se, kot da sem tam doma, in ne samo kot gost.

Kaj tebi pomeni biti alpinist? Zakaj plezaš?

Plezam iz potrebe in zaradi čistega veselja. Zato, ker mi je to všeč. Lahko bi rekel, da plezam tudi zaradi mentalne higiene. V steni, posebej še, če je zadeva težka, nekje blizu meje, se je potrebno osredotočiti na zelo ozko področje – kako priti čez, da ne bi zmagala težnost. Takrat postanejo vsi drugi problemi in težave tako neznatni, enostavno izginejo. V mislih ni prostora za nič drugega kot samo za to, če bo oprimek zdržal, če se stop ne bo premaknil. Loči se pomembno od nujnega.

Plezanje – alpinizem, lahko uporabim malce oguljeno frazo – je način življenja. Tisto, kar je pomembno, je pa svoboda. Telesna in duševna. V »dolini« smo vedno bolj nadzorovani, vedno bolj nam perejo možgane, vedno bolj postajamo odvisni, hočejo nas imeti pod kontrolo, da ne bi ogrozili ropanja. In to strašno sprenevedanje, dvojna morala. V dolini imamo (izrojeno – ali pa tudi ne, če upoštevamo Orwela) demokracijo, to je vladavino bogatih. Oni postavljajo zakone, ki jim ustrezajo oz. jih izigravajo brez kazni. V hribih pa je vseeno (še vedno) drugače. V hribih si (še) svoboden. Ni pomembno, kaj imaš, kako si (materialno) bogat, kakšen naziv imaš. Samo ti, hrib, stena, narava, tovariši, prijatelji. Edino pravo zlo na svetu prihaja samo od ljudi, ne od narave ...

Kaj bi svetoval mladim alpinistom na začetku njihove plezalne poti?

Ne postavljajte si mej v glavah, vendar ne prehitevajte preveč, da vas ne bo »vrglo iz ovinka«. Hrib, smer bo počakala, če ne bo prvič uspeha, bo lahko drugič. Če se vam pa enkrat povsem zalomi, je za vas definitivno konec prav vsega. Velikokrat je neuspeh vrednejši od uspeha. Ustavite se in premislite, kako naprej, ko vam bo v hribih postalo vse (pre)lahko. Pomembni so kilometri, pa tudi čas. Po dosedanjih izkušnjah je običajno potrebno okoli 5 let od vpisa v AŠ do doseganja vrhunskih rezultatov. Poskusite

Bojan Pollak

biti del narave, sodelujte z njo, jo poskusite razumeti. In še nekaj. Če vas nekdo ovira na poti, ga le prehitite, vendar ga ne izrinite s poti. Pa tudi starejšim bi rekel, naj se raje pravočasno umaknemo, da ne bomo povoženi. Seveda pa mladim lahko pomagamo, predvsem z nasveti, da ne bodo oddrveli v prazno ...

Zakaj si se odločil, da se boš priključil reševalskim vrstam? Se kakšnega reševanja še posebej spominjaš in po čem?

Menim, da je bila moja odločitev povsem logična. V alpinistični šoli, na AO in nasploh v planinski družbi sta (bila) tovarištvo in pomoč drugim ena od osnov delovanja. Vsak naj prispeva po svojih možnostih in močeh. Logično. Pomagati. Ko sem šele dobro začel (januarja 1967), sta bila dva zelo počasna v SZ grebenu Planjave. Lovila ju je noč. Bili smo na Kamniškem sedlu, Tone Škarja, Pavle Kemperle in drugi. Z Acom Berlecem sva priplezala do njiju, do mesta, kjer se smer Y priključi SZ grebenu. Sva bila pač takrat najhitrejša. Ostali so bili nižje – na Maričkinih platah. Spustili smo se do njih. Medtem se je znočilo. Nekje po polnoči smo prišli v bajto (vmes se je še zataknila vrv, pa mi jo je uspelo rešiti). Naslednji dan je bilo slabo vreme, veter, sneg, megla. Si lahko samo mislim, kako bi bilo, če …

V spominu imam več reševanj. Eno mojih prvih je bilo, ko smo šli po mrtvega planinca, ki je padel z začetka Šije. Ležal je malo nad potjo – s poškodovano glavo. Prvič sem videl takega ponesrečenca. Težko smo se mu približali, grla so nam bila zadrgnjena. Nekaj časa smo vsi molčali. Takrat se je nekaj premaknilo v meni. Zgodilo se je, kot da sem šel iz sebe, da sem misli poslal drugam, da so čustva odšla … Enostavno sem se zaprl, naredil okoli sebe nekakšen oklep, da sem lahko opravil svoje delo. Verjetno se morajo podobno zapreti tudi zdravniki, reševalci. Ali pa vojaki. Drugič je bilo podobno, ko se je ponesrečil mlad Francoz, ki je bil z materjo na počitnicah v Kamniški Bistrici. Šla sta na Kamniško sedlo in še naprej proti Planjavi. Fant, mlad in poln energije, je šel malo plezat nad potjo. Stena je krušljiva in kmalu je padel. Pred materinimi očmi. Še danes slišim škrtanje njegovih kosti v razbiti lobanji, ko sva ga z Lojzetom Jermanom dajala v gorska nosila in nato po melišču spravila do Pastirjev, kjer so nama prišli naproti drugi. Pa reševanje Sonje, naše pripravnice, izredno talentirane, ki je umrla tako rekoč v mojih rokah v Vežici. Poškodba lobanjskega dna je bila prehuda ... In Stane, ki je pred očmi svojega petletnega sina padel v plezališču v Starem gradu in umrl, še preden smo prišli do njega.

A ni bilo vse tako žalostno. Lepši so spomini na tista reševanja, ko smo pripeljali žive. Z Benijem (Janez Benkovič) in Marjanom Kregarjem smo ponoči iz jugozahodne stene Brane spravili mlado športno plezalko, ki se je zaplezala in jo je prehitela noč, da ni več mogla ne gor in ne dol. Pa moje zadnje reševanje spomladi 2013, ko mi je znanec prišel povedat, da nekdo v Starem gradu kliče na pomoč. Tako rekoč na mojem pragu. Mlad fant je šel »malo raziskovat« direktni pristop na Stari grad, in to v gumijastih škornjih. Pa se je zaplezal in obtičal nekje na tretjini vzpona, pod navpično steno nad strmim, krušljivim pobočjem. Ker relativno dobro poznam ta del, saj sem se tam velikokrat potikal še kot mulec, sem priplezal do njega, ga najprej umiril in potolažil, nato mu dal svoj plezalni pas in čelado, ga navezal na vrv in začel spuščati. Med tem so prišli še drugi reševalci in so ga varno pospremili na asfalt. Kamničani so imeli tako živ primer pravega reševanja skoraj sredi mesta.

Večkrat si sodeloval pri učenju nepalskih vodnikov v Manangu. Kaj to pomeni za Slovenijo in kaj tebi?

Leta 2013 smo končali ta projekt. Sodelovanje naj bi se sicer nadaljevalo, vendar na drugačnih osnovah, saj smo dosegli to, kar smo načrtovali, kar je pravzaprav Aleš Kunaver postavil v letu 1979: da Nepalci postanejo poklicni vodniki z mednarodno licenco in tudi sposobni samostojnega usposabljanja. Bila je to iskrena pomoč brez kakršnihkoli skritih ciljev. Pri nas tega nekateri ne morejo dojeti. Velikokrat me vprašajo, kaj pa vi dobite za to? Ko jim odgovorim, da imamo poleg koristnih izkušenj in dodatnega znanja v bistvu samo zavest, da smo nekomu pomagali. Žal pa nas vedno več ljudi ne razume ali pa noče razumeti. Ni vse v dobičku, ni vse v trgovini: dajdam. Pomoč NMA (Nepal Mountaineering Association) pomeni enega resnično najuspešnejših slovenskih projektov pomoči tako imenovanemu tretjemu svetu. Zdaj so Nepalci sami sposobni izvajati naprej vsa svoja usposabljanja. Dosegli so mednarodno priznanje, vključitev v UIAGM (The Union Internationale des Associations de Guides de Montagnes), manjka jim še priznanje s strani UIAA (Union Internationale des Associations d'Alpinisme). To je eden od projektov, s katerim bi se Slovenija res lahko hvalila v svetu, a je bilo razumevanja naše države izredno malo. Samo enkrat v času samostojne Slovenije smo uspeli na državnem razpisu pridobiti državna sredstva, vsa ostala leta smo bili odvisni od sponzorskih sredstev in lastnega denarja.

Vse življenje si silno dejaven, nisi samo plezal, pač pa si opravljal vrsto odgovornih funkcij. Nam lahko pojasniš razloge zakaj?

O tem se nisem spraševal. To je enostavno v meni. Že v srednji šoli (1960) sem bil med ustanovitelji in tudi načelnik čete Bistriških gamsov (taborniki), ki še vedno uspešno deluje, sedaj kot rod. Nadaljevalo se je na fakulteti, pa v službi in drugod, vse do danes. Enkrat sem se pogovarjal s Tonetom Škarjo o Sloveniji. Takrat sem rekel, da nas je Slovencev tako malo, da bi moral vsak od nas delovati na več področjih, da bi lahko pokrili vse tisto, kar počnejo bistveno številčnejši narodi, da bi lahko rekli, da imamo res samostojno državo. Morda pa je to samo uresničenje ideje – naj vsak prispeva za skupnost po svojih možnostih, od nje pa naj dobi (le) tisto, kar resnično potrebuje, ne pa da grabi in grabi na račun drugih. Morda je to tudi smisel življenja, poleg samega nadaljevanje vrste, da je življenje vredno življenja, dokler si koristen, dokler delaš (tudi) za druge. Pravzaprav je to v bistvu posledica (pametnega) sebičnega gena, vendar z dolgoročno usmeritvijo, ne neoliberalno, izkoriščevalsko.

V plezalni smeri Grapa v Vršičih, Kamniško-Savinjske Alpe. Foto: Dejan Kuserbanj.

Podal si se tudi v publicistične vode, napisal nekaj knjig. Čutiš kot poznavalec gora in sten to kot dolžnost? Od kod veselje in znanje do pisanja? Imaš še kak projekt v planu?

Že v osnovni šoli sem ob nekem prazniku napisal kratko igrico, posvečeno temu dnevu, in celo izvedli smo jo. Še v osnovni šoli sem začel pisati nekakšen roman, vendar ga nisem končal, ker je bilo preveč drugih reči. Besedilo se je izgubilo neznano kam. Ko sem bil star okoli 10 let, sem v bolnici, kjer sem bil več tednov zaradi paratifusa, napisal celo zgodbo o Kamniških planinah, bolj kot opis videnega. Na začetku svoje alpinistične kariere sem nekaj pisal za *Planinski vestnik* (PV). Enega prvih člankov sem napisal iz čiste nuje. Ko sem bil pri vojakih in tako več mesecev odrezan od hribov, sem napisal besedilo, ki mi ga je močno skrajšanega objavil Tine Orel v PV. To je bila takrat dobra šola zame, vendar sem jo zdaj že malo pozabil … Nato sem objavil še kakšen članek, predvsem doživljajski opis ture.

Morda to, da pišem, ne čutim kot dolžnost, pač pa se mi zdi prav, da nekaj svojih spoznanj, za katere menim, da bi koristila, delim tudi z drugimi. Nekatere reči so v človeku in včasih jih je potrebno samo potegniti ven, nato pa negovati in razvijati. V letih, ko sem začenjal plezati, je bil problem dobiti opise plezalnih smeri za Kamniške. Bila sta vodnika *V naših stenah* in *Julijske Alpe – vzhodni del*. Pa sem se odločil, da ob okrogli obletnici PD Kamnik napišem vodniček za predel Korošice. Ta je bil takrat nekaj novega: na roko napisan, razmnožen (tu so mi pomagali tovariši iz AO in Mitja Jesenovec, ki ga je natisnil) in formata A6, da se ga je dalo spraviti v malo večji žep. Vsaka smer je imela opis z osnovnimi podatki, vris v fotografijo in shemo, vse višine so bile izmerjene z višinomerom. Nato sem se pripravljal, da bi podoben vodniček napisal tudi za smeri v Z in JZ steni Planjave, vendar še manjšega formata – A7, da bi ga lahko dal v srajčni žep in bi bil tako vedno pri roki. In vanj naj bi bila vključena tudi besedila pesmi, ki smo jih prepevali. Pa se je zadeva vlekla in vlekla, potem pa je začel Tone Golnar pripravljati plezalni vodnik za območje Kamniške Bistrice. In sva sodelovala. Tudi pri novi izdaji v letu 2012. Sedaj pa sodelujem pri pripravi prenovljenega vodnika za območje Repovega kota in Kamniške Bele. Hribovske popevke so pa vseeno izšle.

V načrtu sem imel napisati tudi nov priročnik za Nepalce, za njihove tečaje, ki bi bil pravzaprav strip. Vse, kar bi se dalo, naj bi bilo v risbah – od nevarnosti do tehnike. Žal se to ni uresničilo. Morda se pa še bo? Pred leti je *Kamniški občan* objavil opise možnih izletov v neposredno okolico Kamnika. To bi bil sedaj, ko dajemo velik poudarek turizmu, zanimiv vodnik. A je bilo rečeno, da takega vodnika neka javna inštitucija ne sme podpreti, češ da se ne sme opisovati poti, ki potekajo po privatnih zemljiščih, če ni soglasja vseh lastnikov. Totalna traparija. Po gozdovih in mimo hiš so poti, ki jih uporabljamo že desetletja, pa da ne bi smel to javno zapisati oz. povedati drugim? Trenutno malce posodabljam svoj priročnik *Osnove gibanje v gorah in planinah*, ki ga prevajajo v makedonščino.

Redno pišeš v planinsko rubriko za Kamniški občan. Koliko let to že traja in kako si sploh začel?

Začel sem v drugi polovici sedemdesetih let. Bil sem celo član uredniškega odbora *Kamniškega občana*. Takrat je bilo pri pridobivanju sredstev tudi v okviru Samoupravne telesnokulturne skupnosti pomembno, da si bil prepoznaven, kar je danes pravzaprav še bistveno bolj pomembno, ker je svet (preveč) tržno naravnan in »dobro blago se samo hvali«. Ker novinarjev za planinstvo oz. alpinizem ni bilo v izobilju, je pač moral nekdo kaj napisati. Seveda sem zraven kdaj pa kdaj pisal tudi o kakšni drugi zadevi, za katero se mi je zdelo, da je prav, da zanjo zve večji krog ljudi. Kar je zapisano, ostane. Če ni zabeleženo, je tako, kot da se ni zgodilo.

VLADIMIR HABJAN

Na Malih podih v Grintovcih. Foto: Roman Resnik.

Novičke iz GSŠRM Kamnik

NAJLEPŠI MESEC LETA TUDI V ETRU

Tekstilni izdelki so v EU najhitreje rastoči odpadki, 5-10 % vpliva na okolje prispeva prav tekstilna industrija. Slovenci povprečno zavržemo okoli 14 kg oblačil na prebivalca letno, če upoštevamo dejstvo, da 0,5 kg odvrženih oblačil ustvari 26 kg ogljikovega dioksida, je to dovolj prepričljiv razlog, da se na GSŠRM že nekaj let pridružujemo **akciji namenskega zbiranja oblačil, drugega tekstila in obutve.** Stvari, ki jih ne potrebujemo več, z recikliranjem zaživijo novo, okolju prijazno življenje. April tako upravičeno imenujemo eko mesec, saj smo ga začeli in sklenili s še poudarjeno skrbjo za okolje.

In ker je v prijetnem okolju zanimivejše tudi branje, smo se pridružili projektu **KNJIGOBEŽNICA**. V delavnici pod gradom je pod vodstvom oblikovalke lesa potekalo izdelovanje hiške za izmenjavo knjig, prav to hiško smo nato namestili na deblo drevesa na šolskem dvorišču. Ravno prav blizu ceste je, da lahko vsakdo stopi do nje, odloži knjigo, ki jo je z veseljem prebral, in vzame drugo, ki jo je pustil nekdo drug. Naj knjige in dobre misli v njih krožijo med nami!

April je bil tudi v znamenju **tekmovanj**. Na matematičnem področju sta nas poleg Lare Jerman, ki se je odlično odrezala na matematični olimpijadi v Turčiji, **z zlatimi priznanji z državnega prvenstva** razveselila še tretješolca gimnazije Krištof Špenko in Leon Lombergar. Zlato priznanje si je prislužila še četrtošolka Lea Drčar, ki se je pomerila z najboljšimi dijaki srednjih strokovnih šol.

Naši dijaki se lahko pohvalijo ne le z urnimi možgani, pač pa tudi s hitrimi petami – na **Državnem tekmovanju v šolskem ekipnem krosu** so jih tako nabrusili, da so fantje pritekli na tretje mesto, dekleta pa na četrto.

Prvi teden maja je še kako zanimiv za prve letnike programa ekonomski tehnik. Kar **pet projektnih dni** preživljajo ob Bohinjskem jezeru, kjer s predmetnimi povezavami in spoznavanjem lokalnega okolja in posebnosti pridobivajo znanja s področja turizma, ekonomije, prava, slovenščine, tujih jezikov, poleg tega pa s pestrim športnim programom nadgrajujejo svojo kondicijo.

Ob tem še informacija, da boste podobnih projektnih dni deležni tudi tisti devetošolci, ki se boste jeseni pridružili našim strokovnim programom. Na razpisana mesta vseh programov GSŠRM se je prijavilo predvideno število bodočih dijakov.

Dijaki in profesorji programa ekonomski tehnik na projektnih dneh v Bohinju.

NAPOVEDNIK

Najlepši mesec maj bo žvrgolel tudi v etru: Ko boste **17.5.** sedeli v avtu, malicali, opravljali hišna opravila, bili v službi ali pa preprosto zdolgočaseni: prižgite radijski sprejemnik in nastavite na frekvenco 107,6 FM. Prvič v zgodovini, v sodelovanju z dijaki naših programov: **RADIO KAMN'K!!!** Radio je del projekta tabora nadarjenih dijakov, ki se bo odvijal v Kotlovnici. Seveda bo dogodkov še veliko več, a o tem naslednjič.

Že zdaj pa vas vabimo na ogled **ČETVORKE MATURANTOV**, ki bo že tradicionalno potekala na Glavnem trgu v Kamniku, **v ponedeljek, 26. maja, ob 11. uri**.

Pa še to: parkiranje na parkirišču nasproti GSŠRM je časovno omejeno in dovoljeno le s parkirno uro. Za naše dijake, ki opravljajo vozniški izpit, ter druge obiskovalce smo pripravili priročne **parkirne ure** z napotki za varno vožnjo. Brezplačno bodo na voljo tudi na določenih lokacijah v okolici.

Kamniški mladi parlamentarci v Chamonixu

V nedeljo, 30. marca, se je skupina sedmih gimnazijcev iz Gimnazije in srednje šole Rudolfa Maistra pod vodstvom treh profesorjev odpravila v Chamonix na mladinski parlament Alpske konvencije – YPAC. Srečanja se vsako leto udeleži deset šol iz sedmih evropskih držav. Dijaki iz Avstrije, Nemčije, Slovenije, Švice, Francije, Liechtensteina in Italije razpravljajo o aktualnih problemih in iščejo rešitve za prihodnost. Slovenija se na tem srečanju predstavlja z dvema šolama: Gimnazijo in srednjo šolo Rudolfa Maistra iz Kamnika ter II. gimnazijo Maribor.

Prvi delovni dan v Chamonixu se je začel s prijetnim sprehodom po simpatičnem francoskem mestu. Voden ogled je predstavljal predpripravo na »trdo« delo. Dijaki smo se ločili v skupine, komiteje, v katerih smo obravnavali krovno temo »Alpe onkraj meja«. Vsak komite je imel svojo temo, v okviru katere se je razpravljal o izobraževanju, vsakdanjem življenju, ekonomiji in energiji ter aktivnem državljanstvu. Dijaki smo poskušali posnemati dogajanje v parlamentu, zato so bila formalna oblačila obvezna.

Razprava v komitejih, kjer smo bili združeni dijaki različnih držav, je potekala tudi drugi in tretji delovni dan. Za končno idejo oz. postulat smo se morali dobro uskladiti, malo skregati, predvsem pa sklepati kompromise. Ideje ovrednotijo tudi s pomočjo politikov, ki jim dajo nov uvid in realno sliko o uresničljivosti.

Vse ideje gredo skozi sito volitev, ki poteka na generalnem zasedanju (volijo vsi predstavniki), tako da je končni rezultat mladinskega parlamenta 11 postulatov. Poleg dela v komitejih smo bili aktivni tudi v »press« skupini, kjer so nastajali članki in intervjuji, filmska skupina je snemala filme, skupina »platform future« pa je načrtovala aktivnosti za promocijo YPAC-a in povezavo med srečanji.

V program je bil vključen tudi pogovor in diskusija o sprejetih rešitvah z enim od politikov v maternem jeziku. Kamniškim dijakom je preko skypa pozorno prisluhnil Brane Golubovič, po vrnitvi v Kamnik, pa se je z dijaki sestal tudi osebno.

Prisluhnili smo tudi predavanju geopolitika in profesorja Karima Mahmouda, ki nas je seznanili, kako pravilno pristopiti k politiku.

Vsekakor je bil eden izmed naših glavnih ciljev, narediti dober vtis in podlago za naslednje leto, ko bo mladinski parlament potekal na GRŠRM-ju v Kamniku.

Menimo, da je YPAC čudovita izkušnja. Ne le, da se postaviš v vlogo »odraslih« v smislu funkcij in formalnosti, temveč si prisiljen misliti in gledati kot odrasel in odgovoren človek. YPAC je odlična priložnost, da na svet in probleme pogledaš z druge plati in se tako zaveš, da ni vse tako enostavno, kot je videti.

Dijaki se za pomoč pri udeležbi zahvaljujemo Občini Kamnik, seveda pa tudi našim profesorjem, Rafaeli Kožlakar, Renati Capuder Mermal in Milanu Mandeljcu, ki so nam stali ob strani med pripravami, saj gre prav njim veliko zaslugo za doživeto izkušnjo. Leta 2015 bomo Kamničani v zahtevni vlogi organizatorja, zato bo vsakršna pomoč, ki bo soustvarila veliki dogodek in ponesla dober glas o Kamniku in Sloveniji daleč preko naših meja, še kako dobrodošla.

RUBINA VIRIANT, delegatka YPAC iz GSŠRM Kamnik

Kamniške mažoretke uspešno tekmujejo in nastopajo

Društvo kamniških mažoretk Veronika je pred kratkim nanizalo nove uspehe. Najmlajše so dosegle odlične rezultate na tekmovanju, njihove starejše vzornice pa so sodelovale s priznanim igralcem, imitatorjem in žlahtnim komedijantom Klemnom Slakonjo.

V soboto in nedeljo, 26. in 27. aprila, je potekalo že 14. Odprto državno prvenstvo Mažoretne in twirling zveze Slovenije. Letos so se ga prvič udeležile tudi najmlajše članice kamniških mažoretk. Deklice, stare od šest do deset let, so se z mažoretno dejavnostjo prvič srečale šele pred nekaj meseci, saj so kamniške mažoretke v letošnjem šolskem letu svojo dejavnost prvič razširile tudi na to starostno skupino.

V sklopu prvenstva je potekala tudi disciplina *Basic strut* oz. osnovno korakanje, ki je namenjeno prav najmlajšim članicam do vključno desetega leta. Vsaka tekmovalka koraka sama po točno predpisanem vzorcu in na obvezno glasbo. Disciplina je namenjena učenju osnovnih znanj za nastope in tekmovanja, kot so pridobitev ritma, kontrola telesa, pravilna postavitev stopal, prstov, glave in telesa v celoti ter osnove nastopanja. Kamniška dekleta so se pred številčno publiko in strogimi sodniškim očesom izvrstno izkazala, saj prav nobena tekmovalka ni ostala praznih rok. Skupinsko so dosegle 10 zlatih, 8 srebrnih in 3 bronaste palčke.

Starejše mažorete pa je k sodelovanju povabil priznani komedijant, igralec in imitator Klemen Slakonja. Videli smo jih lahko v njegovi oddaji Je bella cesta na POP TV, kjer so skupaj z gasilskim orkestrom Maribor in Klemnom pripravili točko, posvečeno gostu Tadeju Tošu in gasilcem, ki so reševali Slovenijo ob žledolomu.

Dekleta pa že čakajo številni nastopi, tako jih bomo lahko občudovali na Florjanovem sejmu v Trzinu, na Majskih igrah ter na številih povorkah v domačem in sosednjih krajih. V poletnih mesecih jih čaka nekaj oddiha, potem pa intenzivne priprave na tradicionalne Dneve narodnih noš.

Iz kotlovnice

Od izvirne ideje do prodora na trg

Letošnja pomlad je zelo pestra tudi v mladinskem centru Kotlovnica. Eden od številnih projektov je Kamfest Appfest, v okviru katerega mladi programerji, oblikovalci, tržniki in drugi navdušenci razvijajo mobilno aplikacijo za letošnji festival. Projekt vidimo tudi kot izhodišče za vzpostavitev coworking prostora, ki bo omogočal izmenjavo idej in dobrih praks, mreženje in sodelovanje mladih različnih interesov v ustvarjalnem in sproščenem okolju.

Dragocene izkušnje uspešnih podjetnikov

Delavnice s področja računalništva, grafičnega oblikovanja in inovativnih marketinških pristopov vodijo izkušeni mentorji, ki z nami delijo dragocene izkušnje iz sveta mobilnih aplikacij in zagonskih podjetij; z nami so tako že bili predavatelji **Tomaž Frelih** iz startup šole Hekovnik, ki je doslej pomagala že več kot 200 startupom, mladi podjetnik **Matic Bitenc**, ki je bil skupaj z ekipo in aplikacijo Toshl Finance lani sprejet v ameriški podjetniški pospeševalnik 500 Startups, in **Tadej Jevševar**, ki žanje uspehe s pametnim bluetooth obeskom Chipolo – njegova ekipa je na platformi Kickstarter prejela 300.000 dolarjev zagonskih sredstev. **Uroš Brojan in Rok Jarc** iz podjetja Morftec pa pri izdelavi mobilne aplikacije za Kamfest sodelujeta kot mentorja.

Polni navdiha in vtisov mladih Slovencev, ki se uspešno lotevajo razvijanja mobilnih aplikacij, smo že pridno zagrizli v delo: skupaj snujemo elemente mobilne aplikacije in pretresamo zamisli, kaj vse bi uspešna festivalska aplikacija morala vsebovati in kako bi čim bolje služila uporabnikom. Kako dobri bomo pri tem, boste seveda lahko že prav kmalu preverili uporabniki pametnih telefonov in obiskovalci Kamfesta 2014.

Prvi kamniški radio? Tako je!

Napovedujemo vklop **prvega kamniškega radia**. Ekipa mladinskega centra Kotlovnica ter Gimnazija in srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik v sklopu tabora nadarjenih že pripravljamo vse potrebno za prvi kamniški radio, **Radio Kamn'k, na 107,6 FM. Premierni vklop bo v soboto, 17. maja, ob 10. uri. Vljudno vabljeni k poslušanju!**

Izpostavljamo tudi pomen mladinskega dela in sektorja

Kotlovnica pa se z delavnicami Kamfest Appfest pridružuje tudi **projektu Mreža NVO mladinskega dela**, ki ga izvaja **Mreža MaMa** in je usmerjen v krepitev mladinskega sektorja in mladinskih organizacij. Na eni izmed preteklih delavnic – skupni akciji projekta Mreža NVO mladinskega dela – smo s podjetjem Morftec podpisali tudi sporazum o medsebojnem sodelovanju.

TJAŠA PETROČNIK, MC Kotlovnica

Dragocene izkušnje je z nami delil tudi mladi podjetnik Matic Bitenc, ki je bil skupaj z ekipo in aplikacijo Toshl Finance lani sprejet v ameriški podjetniški pospeševalnik 500 Startups.

Gregor Hribar, predsednik OK Calcit Volleyball

Dvorana je še vedno naša največja težava

OK Calcit Volleyball tudi v letošnjem letu ostaja najboljši kamniški športni kolektiv, kar dokazuje tako z rezultati kot številčnostjo. Zato ni nobeno presenečenje, da bo Gregor Hribar še štiri leta predsednik kluba, kar so nedavno tega potrdili na skupščini. Nekdanji trener Kamničanov, ki je na začetku tisočletja z njimi osvojil tri zaporedne državne lovorike in pokal Slovenije, ne skriva zadovoljstva z minulo sezono, hkrati pa se že spogleduje z novo.

Kaj bi izpostavili iz še ene uspešne sezone?

»Dejstvo je, da je za nami še ena odlična sezona, v kateri smo dosegli več, kot smo pričakovali. Še posebej presenečen sem bil nad rezultati in delom z žensko ekipo, ker sem pričakoval težave, še zlasti po lanski sezoni, v kateri smo imeli sanjsko ekipo, pa smo kljub temu ostali brez naslova državnih prvakinj. Na srečo se je izkazalo, da letošnja ekipa ni bila nič slabša, zato mi je bilo še toliko bolj žal, da v finalu končnice niso prikazale svojih najboljših iger. Športno pa je treba priznati, da je Branik igral odlično. Toda ne glede na izgubljeni finale končnice lahko o minuli sezoni govorimo le v presežnikih. Obe ekipi sta presenetili v Evropi. V pokalu Challenge nismo imeli visokih ciljev, tekmovanje v Evropi je za klub sicer promocija, toda z vidika financiranja je zgolj breme. Kljub temu je prav, da se igralke in igralci pokažejo tudi v Evropi.

Nad pričakovanji so bili tudi fantje v pokalu Slovenije. Tisto tekmo v polfinalu proti ACH Volleyju je bilo užitek gledati, kajti že dolgo na domačih tleh Ljubljančani niso bili tako nemočni. V prvenstvu smo se resda skozi šivankino uho uvrstili v polfinale, kjer je bila Panvita pač boljša od nas, a smo v boju za tretje mesto le premagali Salonit in se mu tudi na ta način vsaj malenkost maščevali za poraz v finalu pokala Slovenije.«

Gregor Hribar, predsednik OK Calcit Volleyball

Na začetku tega tisočletja je bil kamniški klub z vami na klopi trikrat državni prvak, enkrat pokalni, nato je prišlo do manjše krize. Zdaj ste pri moških že četrto leto v samem vrhu slovenske odbojke, novost pa je ženska ekipa, ki ji to uspeva že peto leto. V slovenskem prostoru je edinstveno, da ima en klub dve tako uspešni ekipi v članski konkurenci. Čemu to pripisujete?

»Pri fantih se nam je takrat, ko je prišlo do padca, pripisoval negativen predznak, zato smo imeli težave s podpisovanjem pogodb. Govorilo se je, da je bolje, da imaš drugje pol manj denarja, kot da greš v Kamnik. Ne vem sicer zakaj, ker tako hudo spet ni bilo. Nato smo s fanti postopoma gradili ekipo, enako pri dekletih, ki so po vrnitvi v prvo ligo hitro prišle do vrha. Da smo z obema ekipama lahko prišli tako visoko, nam je v veliko pomoč glavni pokrovitelj, podjetje Calcit, seveda je tu še tradicija, ki jo kamniška odbojka nedvomno ima. Sicer pa je recept za uspehe preprost, pripelješ dobre trenerje in jih skušaš čim dlje zadržati v svoji sredini. Pri fantih smo začeli rasti z Bogdanom Kotnikom, Luka Slabe je dodal še tisto, kar je prej manjkalo, z Markom Brumnom pa smo prišli do vrhunca. Drugo, kar je pomembno, je, da tisto, kar ob podpisu pogodbe obljubiš igralcem in igralkam, tudi izpolniš. Mislim, da je bila odločitev za dve ekipi pravilna, saj smo na ta način še bolj povezani. Go Volley je že šel po naši poti, morda bo šel še kdo, čeprav je po drugi strani res, da je v teh težkih časih pri pokroviteljih težko dobiti več denarja, če pa imaš dva kluba, je to še toliko težje.«

OK Calcit Volleyball je že vrsto let najbolj uspešen športni kolektiv v Kamniku. Ali bi lahko rekli, da je odbojka zaščitni znak kamniškega športa?

»Kar se športa v Kamniku tiče, je odbojka zagotovo na prvem mestu. Ne samo po sredstvih, ki jih imamo na voljo, temveč tudi po drugih kriterijih, ki jih s strani občine dobimo za odbojko. Ob tem pa moram povedati, da smo ves denar, ki smo ga od občine dobili za svojo dejavnost, občini vrnili skozi plačilo najemnin za dvorane in fitnese. Šele v prihodnji sezoni bo občina dvorane prvič polovično subvencionirala, tako da nam bo ostalo nekaj več denarja. Prav tako ne smemo pozabiti, da je imel naš klub v zadnjih letih od sedem do deset neposrednih prenosov tekem na TV Slovenija. Tu govorimo o dveurnih prenosih, kar je bila konec koncev tudi promocija za mesto Kamnik.«

Ena največjih težav kamniške odbojke je dvorana. Članski ekipi trenirata na štirih različnih lokacijah ...

»Ne samo na štirih, temveč na sedmih, od tega enkrat na teden tudi v Rožni dolini v Ljubljani. Trudimo se, da bi v novi dvorani OŠ Toma Brejca dobili več terminov. Žal tudi ta dvorana ni primerna za igranje v prvi ligi, je pa primerna za treninge mlajših kategorij. Če bomo dobili več terminov, bi s sedmih lokacij za treninge dejansko prišli le na štiri.«

Toda to je zgodba, ki se ponavlja iz leta v leto?

»Kamnik kot mesto bi bil za svoj najboljši klub dolžan vzpostaviti normalne pogoje za delo. Ne samo za odbojko, tudi za druge športe v Kamniku, saj je infrastruktura močno podhranjena. Žal je treba povedati, česar večina Kamničanov niti ne ve, da niti ena kamniška dvorana ni primerna za igranje v prvi slovenski ligi, kaj šele za mednarodne tekme, kjer so predpisi še strožji. Dvorana na OŠ Fran Albrehta je sicer registrirana, vendar po merilih OZS ni primerna za igranje.«

Sezone je praktično konec, čeprav obe ekipi še trenirata, in počasi se bo treba osredotočiti na novo sezono. Kot dober gospodar ste najprej rešili vprašanje obeh trenerjev, ki bosta ostala tudi v prihodnji sezoni.

»Moja želja je bila, da bi z Gašperjem Ribičem in Markom Brumnom pogodbi podpisali na dve leti, kar se je tudi zgodilo. Tako Ribič kot Brumen sta naredila dober tim, uspešna sta bila tudi rezultatsko, zato ne vidim nobenega razloga za zamenjavo. Seveda lahko pri vsakem trenerju najdeš kakšno napako, če pa seštejemo pluse in minuse, imata toliko plusov, da je bila to ena najlažjih odločitev.«

Kako pa bo z igralskim kadrom?

»Naša prva usmeritev je, da zadržimo večino igralcev in igralk, ki so za Calcit igrali v tej sezoni. Ne vem sicer, če nam bo to v popolnosti uspelo, vendar vedno delamo tako, da s trenerji pogledamo, kaj je dobro, kaj pa bi bilo treba menjati in to najprej skušamo poiskati v Sloveniji, šele nato v tujini. Letos smo imeli srečo, da smo imeli le eno tujko, ki je bila vrhunska. Skratka, ko bomo videli, kdo bo ostal in kdo nas bo zapustil, bomo šli v nakupe. Vemo, kaj potrebujemo, vemo tudi, s kakšnimi sredstvi lahko razpolagamo in tega se bomo tudi držali. V vsakem primeru je naša usmeritev, da bomo še naprej imeli konkurenčni ekipi.«

MIHA ŠTAMCAR
Foto: Primož Mahkovec

Ekipi Calcit Volleyballa na zaključni večerji po koncu še ene uspešne sezone.

Šolsko nogometno tekmovanje za osnovnošolce

V soboto, 26. aprila, je v dopoldanskih urah Športno dvorano OŠ Frana Albrehta zaznamoval otroški vrvež. Odvijala se je zaključna prireditev Otroške nogometne šole Kamnik, ki deluje pod okriljem Nogometnega kluba Kamnik. Potekal je zaključni turnir šolskega nogometa za prve, druge in tretje razrede osnovnih šol Frana Albrehta, Marije Vere, Toma Brejca, POŠ Mekinje in POŠ Nevlje. Glavno vodilo nogometne šole je poudarek na uživanju v nogometni igri, spoznavanju novih prijateljev ter vzgajanje v duhu »fair playa«, zato izidi iger niso bili v ospredju in se niso beležili.

Igranje je potekalo na petih malih igriščih, kjer so otroci staršem prikazali veliko nogometnih veščin, veselja in želje po igranju nogometne igre. Da je zanimanje za nogomet v Kamniku in bližnji okolici veliko, nam pove podatek, da se je prijateljskega turnirja udeležilo 70 nogometa željnih otrok. Po zaključnem žvižgu zadnje tekme je sledila razglasitev. »Vsi smo zmagovalci« je bil moto celega dopoldneva, zato so bili vsi fantje za njihov trud nagrajeni z diplomami.

Naše največje zadovoljstvo je bilo, da smo skozi celotno prireditev opazovali nasmejane in igrive otroke, zato se bomo v Otroški nogometni šoli zavzemali za še več tovrstnih prireditev za nadobudne nogometaše.

Matjaž Klanšek

OŠ Toma Brejca

POŠ Mekinje

OŠ Frana Albrehta

Ambrož Team občinski prvak v kegljanju

Končana je tekmovalna sezona tudi v občinski ligi. Prvak je po razigravanju postala ekipa Ambrož Team, za katero so nastopali: Štefan in Štefka Flerin, Mirjan Mlinarič, Matej Turk, Slavko Zorman, Uroš Stoklas, Igor Zamljen, Boštjan Pohlin, Peter Ručigaj, Primož Flerin in Boštjan Jerman.

Ambrož Team je že v rednem delu prvenstva po 14. kolih zasedal prvo mesto s tremi točkami prednosti. Tudi v play offu so suvereno zmagali s 4 zmagami, enim neodločenim izidom in enim porazom. Drugo mesto so zasedli mladinci Kegljaškega kluba Kamnik, tretja je bila ekipa Zarje Elektronika in četrti Kegelj Team.

Derbi je bil v zadnjem kolu, ko so s 6:2 slavili igralci Ambrož Tema. Veliko presenečenje je pripravil najmlajši igralec pri mladincih Jakob Jančar, ko je s 591 podrtimi keglji in 3:1 v setih premagal trenutno verjetno najboljšega slovenskega igralca Uroša Stoklasa, ki je podrl 590 kegljev.

V razigravanju od 5. do 8. mesta je ŠD Soteska zasedla 5. mesto, sledili so DU Kamnik, Calcit in ŠD Policist.

LEON PIRMAN

Ekipa Ambrož team je postala občinski prvak v kegljanju.

H2O polo novice

V mladinski reprezentanci trije Kamničani

V sredo, 16. aprila, se je začela liga štirih. Kamnik Slovan je igral v Kranju z AVK Triglav, končni rezultat je bil 19-10 za kranjske vaterpoliste. Na trenutke dobra igra je bila premalo za uspeh proti Triglavu. Že v soboto, 20. aprila, pa smo odšli »na morje« k Žusterni, pričakovanja so bila visoka, tudi začetek tekme je bil obetaven, saj smo povedli z 2 -0, sledil je manjši padec v igri in napake so botrovale novemu porazu. Časa za pripravo na naslednjo tekmo proti Braniku je bilo malo, saj je bila tekma že v sredo, 23. aprila, v Mariboru. Rezultat 15:9 v korist Branika je je bil glede na odigrano igro le nekoliko previsok, Kamnik Slovan je imel v nekaterih trenutkih več od igre, toda slab izkoristek igralca več je botroval visokemu porazu. Tik pred prvomajskimi prazniki smo igrali v Ljubljani z AVK Triglav in žal zopet izgubili z 11:9, kranjski vaterpolisti so imeli srečo in odnesli celo kožo.

Sedaj sledi prekinitev DP zaradi odhoda mladinske reprezentance na kvalifikacije v Francijo. Na pripravah za reprezentanco je bilo kar pet Kamničanov: Martin Stele, Jaka Zorman, Urban Benkovič, Tadej Debevec in Blaž Briški. Trener Tadej Peranovič in pomočnik Elvir Bečič sta določila potnike za Francijo in tako iz Kamnika v La Rochelle potujejo Martin Stele, Jaka Zorman in Urban Benkovič.

V začetku aprila so se kamniški vaterpolisti letnik 2002 in mlajši udeležili turnirja v Dubrovniku, na katerem je sodelovalo 30 ekip iz 9 evropskih držav. Slovenske barve sta branila VD Kamnik in AVK Triglav, na turnir smo se kamniški in kranjski vaterpolisti odpravili skupaj, saj smo tako znižali stroške prevoza. Ekipe so v štirih dneh odigrale 7 tekem, kamniški vaterpolisti in vaterpolistke so v predtekmovanju vse tekme izgubili, nato pa v tekmi za 27. mesto premagali 2. ekipo Barcelone. Na turnirju je zmagal beograjski Partizan, ki je v finalu ugnal domači Jug.

DARE

Mekinje ponovno v znamenju tekačic in tekačev

V nedeljo, 27. aprila, so Mekinje gostile tekače iz naše občine in tudi od drugod – potekal je namreč že 26. Mekinjski kros in 8. Memorial Mira Petka. Letos je bil dogodek poseben, saj je v petek potekalo tudi Občinsko prvenstvo osnovnih šol v krosu, v nedeljo pa so se tekačem na tradicionalnem tekmovanju vseh starosti pridružili še tekači s pasjimi vpregami – Cannicross.

V petek je Športno-kulturno društvo Mekinje pomagalo Zavodu za turizem in šport v občini Kamnik pri prvi izvedbi Občinskega prvenstva osnovnih šol v krosu na tradicionalni mekinjski progi, ki se ga je udeležilo skoraj 500 tekmovalcev, kar je izjemen dosežek, na katerega sta obe organizaciji ponosni.

Po dnevu premora pa je bilo na idiličnem prizorišču pod mekinjskim samostanom zopet živahno – tekačice in tekači vseh starosti so se ponovno pomerili v teku po terenu ter se borili za nagrade in stopničke. Tudi nekoliko blatna proga in slabo vreme niste mogla ustaviti **225 tekmovalk in tekmovalcev, kar je rekordno število.** Prepričani smo, da tekmovalce in gledalce vsako leto ne privabljajo le bogate nagrade, pogostitev in srečelov, temveč predvsem vzdušje, ki ga ustvarjajo prav vsi prisotni z dobro voljo in športnim duhom. Prav tako smo ponosni na velik razpon tekmovalcev v starosti, kar dokazuje, da v športu leta nikogar ne omejujejo. Najmlajši tekmovalec Jakob Petrič je star le leto in pol, najstarejši Miha Horvat pa zavidljivih 76 let.

Med dečki, starimi 7 let in manj, je bil na progi 500m najhitrejši Anže Šinko (0:01:52), sledila sta mu Grega Golob (0:01:59) ter Drejc Strniša (0:02:02). Najhitrejša deklica v tej kategoriji je bila Tereza Šerkezi (0:01:59) pred Vito Kotnik (0:01:59) in Manco Špur (0:02:01). Najhitrejši v kategoriji 8-9 let na 500m so bili Nejc Kališnik (0:01:41), Ambrož Vovk (0:01:44) ter Aleks Cipot (0:01:46), pri dekletih pa Maša Viriant (0:01:36), Tija Vidovič (0:01:40) ter Ana Lanišek (0:01:51). Med fanti v kategoriji 10-11 let so bili najhitrejši Aleš Prelovšek (0:01:31), Miha Podbregar (0:01:35) ter Žan Uršič (0:01:38), pri dekletih pa Tara Mandič (0:01:38), Lotti Pšeničnik (0:01:40) ter Tjaša Uršič (0:01:44). V kategoriji 12-13 let na 1000m so bili najhitrejši Lovro Planko (0:03:22), Rok Podbregar (0:03:25) ter Nejc Uršič (0:03:28), pri dekletih pa Tjaša Čirovič (0:03:27), Urška Bernot (0:03:34) ter Manca Oražem (0:03:51). V kategoriji 14-15 let na 2000m je zmagal Luka Bela Kočar (0:06:22), drugi in tretji pa sta bila Miha Oražem (0:06:22) in Grega Zagorc. V tej kategoriji je med dekleti tekmovala le Gaja Perko (0:07:01).

V kategoriji 16-19 let na 5km so bili najhitrejši Matevž Planko (0:18:47), Aljaž Božič (0:19:22) ter Matija Kovačič (0:19:23). Najhitrejše v kategoriji 16-29 let so bile Mateja Adrovič (0:21:04), Katja Kosmatin (0:22:16) in Kristina Uršič (0:23:40). V kategoriji 20-29 let na 10km so se na stopničke povzpeli Rok Puhar (0:36:44), Anže Božič (0:39:25) ter Gregor Mlakar (0:41:52). V kategoriji 30-39 let na 10km so bili najhitrejši Sebastjan Zarnik (0:37:53), Peter Kastelic (0:38:46) ter Boštjan Erjavšek (0:39:18), med ženskami te starostne skupine na 5km pa Andreja Godec (0:22:50), Nina Oražem (0:25:46) ter Saša Tanko (0:27:25). Med moškimi 40-49 let so bili najhitrejši Andrej Trojer (0:40:50), Metod Bregar (0:41:44) ter Iztok Arbajter (0:42:52), pri ženskah pa Barbara Galjot (0:24:19), Marjeta Kveder (0:28:41) ter Marjeta Novak (0:33:14). Med mlajšimi veterani 50-59 let je bil najhitrejši organizator tekmovanja Lado Kveder (0:42:06), za njim Bojan Kožuh (0:44:20) ter Bojan Kemperl (0:45:16). Najhitrejši veterani 60 let in starejši so bili Štefan Lešnik (0:54:21), Andrej Breznik (0:55:01) ter Mare Krištofič (0:56:07), medtem, ko so bile najhitrejše veteranke 50 let in starejše Marinka Milič (0:26:42), Slavka Slapar (0:29:33) ter Andreja Kušar (0:30:45).

Letošnja zanimivost je bil Cannicros – tekmovanje z vlečnimi psi. SKVVP (Slovenski klub vodnikov vlečnih psov) je namreč na mekinjsko progo privabil **25 tekmovalk in tekmovalcev**, ki so se na petkilometrski progi pomerili v družbi svojih štirinožnih prijateljev, **v dveh kategorijah – polar (nordijski vlečni psi) in open (ostali).** Najhitrejši med moškimi v kategoriji open so bili Damjan Žepič (0:17:33), Edvard Schumet (0:17:38) in Patrik Zarnik (0:19:37), v kategoriji polar pa Aleš Rink (0:20:08), Miro Perko (0:22:10) in Ivan Okrslar (0:22:40). Najhitrejše ženske v open kategoriji so bile Nuša Schumet (0:20:20), Tamara Strnad (0:23:16) in Barbara Rink (0:24:06), v kategoriji polar pa Andreja Godec (0:22:54), Doroteja Deželak (0:30:42) ter Katja Krajnc (0:30:53). Veseli smo, da so se nam pridružili, saj so odlično prispevali k vzdušju.

Športno kulturno društvo Mekinje se tudi v prihodnjem letu nadeja izvrstnega dogodka, za kar gre zahvala predvsem prostovoljcem, donatorjem, še posebej podjetju Calcit in Sklednik, tekmovalcem ter tudi obiskovalcem, ki vsi skupaj prispevajo k vsakoletni tradiciji ter poskrbijo, da je dogodek iz leta v leto boljši.

Ekipa ŠKDM

26. mekinjskega krosa se je udeležilo 225 tekmovalk in tekmovalcev, kar je rekordno število. 10-kilometrsko progo je najhitreje pretekel Rok Puhar s časom 0:36:44, pri ženskah na 5 kilometrov pa je slavila Mateja Adrovič s časom 0:21:04.

Zanimivost letošnjega mekinjskega krosa je bil Cannicros – tekmovanje z vlečnimi psi. 25 tekmovalk in tekmovalcev se je na petkilometrski progi pomerilo v družbi svojih štirinožnih prijateljev.

Zadovoljni organizatorji po uspešno izpeljanem 26. Mekinjskem krosu.

CALCIT BIKE TEAM ODLIČEN V VODICAH

Šesterica tekmovalcev kamniškega Calcit Bike Teama je v nedeljo, 27. aprila, nastopila na mednarodni dirki UCI C2 v Vodicah na Hrvaškem, ki je štela tudi za hrvaški pokal. Na 16. izvedbi krosa je Tina Perše osvojila drugo mesto, Gregor Krajnc je bil peti, Boštjan Hribovšek pa šesti.

Žensko dirko je dobila Hrvatica Andrea Kiršić, Tina je za njo zaostala 57 sekund. »Proga v Vodicah mi je všeč, čeprav je kar nekaj vzponov, tako da sem se veselila dirke. Večino časa sem vozila na tretji poziciji, na koncu pa sem napredovala za eno mesto. Z vožnjo sem kar zadovoljna, saj sem se borila do cilja. Vem pa, da imam še nekaj rezerve,« je razložila Blejka v dresu Calcita.

Gregor Krajnc se je na mednarodni dirki UCI C2 v Vodicah na Hrvaškem zavihtel na visoko peto mesto.

Zanesljivo zmago si je prikolesaril Poljak Bartlomiej Wawak, ki je drugouvrščenega Madžara Andrasa Partija premagal za minuto in 14 sekund, tretjeuvrščeni je zaostal že tri minute in 31 sekund. Grega in Boštjan drug brez drugega na dirkah ne moreta – v Mekinjah je zmagal Grega pred Boštjanom, v Vrtojbi sta mesti zamenjala. Tudi tokrat sta bila skupaj, Grega je imel na petem mestu le 29 sekund prednosti pred Boštjanom, ki je bil šesti.

»Zelo sem zadovoljen. Pred startom sem si želel, da se uvrstim med deset in dobim kakšno točko, zato sem bil po prvem krogu zadovoljen s šestim mestom in sem si zadal, da ga obdržim. Nisem hotel brezglavo napadati, kar bi se v zadnjih krogih zagotovo izkazalo kot nespametno. Zato sem le držal skupino do konca četrtega kroga, potem sem ostal sam vse do cilja. Tekma mi je bila všeč, dosti je 'rukalo' gor in dol, ampak večjih težav ni bilo. Bila je kar lepa konkurenca in mi je bilo všeč, da sem jim lahko sledil,« je dobre volje razložil Grega.

»Bilo je luštno, proga je bila suha, brez dežja. Z rezultatom sem zadovoljen, je super. Sem se pa že peljal bolje. Ko primerjam rezultate iz prejšnjih let, sem šel tu najbolje. Nisem se počutil najbolje na klancih. Prvi krog sva šla z Grego skupaj, pa še en del drugega kroga. Nato sem bil za Madžarom, naredila se je luknja. Ta se je še večala. Grega je bil v grupi treh kolesarjev, iz kroga v krog so bili dlje. Zadnji krog sem zmanjšal razliko. Odpeljal sem svojo dirko,« je povedal Boštjan.

V Vodicah sta odlično dirkala tudi **Mohor Vrhovnik**, ki je v razredu sport prikolesaril do prve zmage v tej sezoni, **Jure Kukovič** pa je v razredu master končal na drugem mestu.

PR CALCIT BIKE TEAM
Foto: Denis Peroš

LOKOSTRELSKA TEKMA ZA SREDNJEEVROPSKI POKAL V RADOMLJAH

Ko smo člani Lokostrelskega kluba Kamnik pred tremi leti prejeli ponudbo o organizaciji lokostrelske tekme za srednjeevropski pokal, nismo vedeli, da bo ideja dosegla svoj namen. Organizaciji teh tekem so se pridružile še okoliške države Hrvaška, Madžarska, Romunija in Srbija. V letošnjem letu pa bo eno izmed takšnih tekem prvič organiziala tudi Avstrija. Odziv lokostrelcev je bil povsod zelo visok in tako so te vrste tekme postale vsakoletni ritual, na katerem imajo lokostrelci možnost pomeriti se v mednarodni konkurenci, kar je izjemno dobro za tekmovalno vzdušje in doseganje različnih norm za nastope na tekmah višjega ranga (Evropsko mladinsko prvenstvo v Ljubljani, 19.5. – 24.5.2014)

Den Habjan, 1. mesto med člani, in Gašper Štrajhar, 1. mesto med kadeti, s trenerjem Matejem Zupancem.

Ker Lokostrelski klub Kamnik v zadnjih letih slovi kot klub, ki je sposoben organizirati tekme višjega ranga in z veliko udeležbo, tudi mednarodno, je v lokostrelskem koledarju že stalnica, da prvo takšno tekmo v letu organiziramo prav Kamničani.

Letošnje leto pa je bilo žal drugače. Zaradi obnovitvenih del na nogometnem stadionu v Mekinjah smo bili prisiljeni tekmo organizirati v sosednji občini Domžale. Na pomoč nam je priskočil Nogometni klub Radomlje, ki razpolaga z več športnimi igrišči. Vse to pa je pomenilo dodatne težave pri logistiki in izpeljavi že tako zahtevne organizacije. Vendar smo zopet uspeli tekmovalcem in tekmovalkam pripraviti tekmo, s katere so odhajali zadovoljni in z obljubami, da se še vrnejo.

Tekme se je udeležilo 157 tekmovalk in tekmovalcev iz šestih držav: iz Hrvaške, Avstrije, Poljske, Madžarske, Srbije in Slovenije. Tekma je namenjena kadetski, mladinski in članski starostni kategoriji. Tekmujejo v dveh slogih - z ukrivljenim (olimpijskim) lokom in sestavljenim (compound) lokom.

K odličnemu vzdušju je pripomoglo tudi vreme, ki je kljub grozečim oblakom v okolici zdržalo, na prizorišče vse od postavitve do zadnje pospravljene tarče ni padla niti kaplja dežja.

Najprej so se tekmovalci in tekmovalke pomerili v kvalifikacijah in sicer mladinci(-ke) in člani (-ke) z ukrivljenim lokom v streljanju na razdalji 70 m in kadeti(-nje) na razdalji 60 m, medtem ko imajo vsi tekmovalci s sestavljenim lokom enotno razdaljo 50 m.

Tokrat je na tekmi sodelovalo osem Kamničanov. Številka bi bila večja, a sta bila zaradi tekme za svetovni pokal na Kitajskem odsotna Jaka Komočar in Klemen Štrajhar, nekaterim pa je nastop preprečila bolezen. Vendar so naši fantje in dekleta pokazali, da se lahko enakovredno kosajo z močno mednarodno konkurenco, Poljaki so na to tekmo poslali celo kadetsko in mladinsko reprezentanco, ki že dolgo let slovi kot ena močnejših reprezentanc v Evropi. Po kvalifikacijah so se tekmovalke in tekmovalci pomerili v dvobojih po piramidnem sistemu in na koncu smo se bučno veselili zmage dveh kamniških tekmovalcev: **DENA HABJANA**, ki je v članski konkurenci ugnal avstrijskega tekmovalca ERWINA REBERNIGA, in **GAŠPERJA ŠTRAJHARJA**, ki je v kadetski konkurenci v zadnjem setu s tremi centri pustil na drugem mestu nasprotnika s Poljske MAREKA SZAFRAN.

Uvrstitve ostalih Kamničanov po dvobojih: Kadeti: 9.mesto: **ŽIGA RAVNIKAR in LUKA ARNEŽ. BARBARA ŠTEFULA, GAŠPER TONIN, ŽIGA PODMILJŠAK** (kadeti) in **LUKA GJURIN** (mladinci) se po kvalifikacijah niso uvrstili v dvoboje med 16 najboljših in so se uvrstili na skupno 17. mesto.

Za odlično tekmo gre zahvala vsem članom LK Kamnik, ki so nesebično pomagali pri organizaciji tekme. Čestitamo tudi vsem tekmovalcem za dosežene rezultate.

LKK

Prvi tek na Kamniški vrh – Vertikal 666

Foto: Marko Alpner

Na velikonočni ponedeljek, 21. aprila, je svoj krst doživel 1. tek na Kamniški vrh, poimenovan VERTIKAL 666, v organizaciji Društva Pot srca in KGT Papež. Tekmovalci so na 2014 metrov dolgi progi, premagali kar 666 metrov višinske razlike. V dežju in soncu se je s »hudičevo« progo spopadlo 37 tekmovalcev, od tega 7 pogumnih žensk. Na odlično pripravljeni progi je zmagal Simon Novak s Križa pri Komendi s časom 22:04, kar je tudi prvi uradni rekord proge, pred Simonom Aličem in Maticem Dovžanom. Pri ženskah je bila najhitrejša Karmen Klančnik s časom 30:08, druga Ana Čufer in tretja Petra Mikloša.

Kolesarji in motoristi, previdno in varno!

Pred nami so lepši in toplejši dnevi, ko vse več uporabljamo kolesa, kolesa z motorjem, motorna kolesa in druga enosledna vozila.

Voznikom motornih koles in koles z motorjem policisti svetujejo:

- Pred vožnjo preverite zračni tlak v pnevmatikah in jih v prvih kilometrih vožnje primerno ogrejte.
- Pri vožnji dosledno uporabljajte zaščitno motoristično čelado. Pravilno si jo zapnite. Čist vizir vam omogoča potrebno vidljivost.
- Ne pozabite na oblačila s ščitniki.
- Motorno kolo je ozko, zato vas pri večji hitrosti drugi prometni udeleženci hitro lahko spregledajo. Naj bo vaša hitrost primerna okoliščinam, da vas bodo drugi pravočasno opazili, pa tudi vi njih.
- Poskrbite tudi, da boste čim bolj vidni. Na motornem kolesu imejte vedno prižgane luči. Nosite zaščitna oblačila s čim več odsevniki (nalepkami, trakovi) in čelado svetle barve. Nosite tudi odsevni brezrokavnik.
- Pri vožnji skozi levi ovinek se odmaknite od ločilne črte na sredini vozišča, sicer bo vaša glava brzela tudi meter globoko po smernem vozišču za nasprotni promet.
- Hitrost in način vožnje motornih koles še posebej prilagodite v prvih minutah deževja.
- Če vaše motorno kolo nima zavornega sistema ABS, v dežju ali na spolzkem vozišču ne zavirajte na talnih označbah.
- Izogibajte se asfaltnim površinam, na katerih je posut pesek, razlito olje ali podobno (predvsem v ovinku).

- Reakcijski čas v idealnih pogojih je 0,6 - 0,8 sekunde, v cestnem prometu v povprečju 1 sekundo, pri nezbranem ali utrujenem vozniku pa 2 sekundi ali več.
- Zavorna pot do ustavitve pri hitrosti 100 km/h je 40 metrov. Pot ustavljanja je seštevek reakcijske in zavorne poti.
- Ne vozite, če ste uživali alkohol, mamila, psihoaktivna zdravila ali ste utrujeni. Sicer to lahko hitro postane vaša zadnja vožnja.

Da bi bila udeležba kolesarjev v cestnem prometu bolj varna, morajo kolesarji spoštovati cestnoprometna pravila:

- Voziti morajo po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti. Kjer teh prometnih površin ni, smejo voziti ob desnem robu smernega vozišča v smeri vožnje.
- Kolesarji morajo voziti drug za drugim, razen na kolesarski poti, kjer smeta voziti dva kolesarja vzporedno, če širina poti to omogoča.
- Med vožnjo s kolesom je prepovedano iz rok izpustiti krmilo, dvigniti noge s pedal, voditi, vleči ali potiskati druga vozila, pustiti se vleči ali potiskati, prevažati predmete, ki ovirajo kolesarja pri vožnji, voziti druge osebe, razen če to dopušča zakon.
- Na kolesu je dovoljeno prevažati otroka, mlajšega od 8 let, če je na kolesu pritrjen poseben sedež za otroka in je kolo dodatno opremljeno s stopalkami za otroka.
- Na kolesu in v priklopnem vozilu, ki je dodano kolesu, sme otroka prevažati le polnoletna oseba.
- Voznik mora imeti ponoči in ob zmanjšani vidljivosti prižgano na sprednji strani belo luč za osvetljevanje ceste, na zadnji strani pa rdečo pozicijsko luč. Na zadnji strani kolesa mora imeti nameščen rdeč odsevnik, na obeh straneh pedal rumene ali oranžne odsevnike, na kolesih pa rumene ali oranžne bočne odsevnike.
- Bodite še posebej previdni in primerno prilagodite hitrost pri vključevanju na prednostne ceste ter v zgoščenem prometu.

Policisti kolesarjem svetujejo tudi uporabo čelade, vidnih oblačil in drugih odsevnih pripomočkov. Poskrbeti je treba za tehnično brezhibnost kolesa, nikakor pa ne smemo pozabiti niti na primerno psihofizično stanje.

Vse več tatvin, pazimo na svoje torbice in denarnice!

Iz Policijske postaje Kamnik so nas obvestili, da se je v zadnjem času povečalo število tatvin denarnic in torbic v večjih trgovskih centrih in na drugih javnih krajih, kjer je dnevna fluktuacija ljudi velika. V večini primerov lahko občani sami poskrbimo za to, da v veliki meri zmanjšamo možnost, da postanemo žrtev kaznivega dejanja. Policisti pa nam namenjajo nekaj preventivnih nasvetov.

Da zmanjšamo možnost tatvine denarnice policisti svetujejo:

- v njej imejte čim manj gotovine,
- nosite jo vedno na istem mestu, po možnosti v notranjem žepu z zadrgo,
- čim manj razkazujte njeno vsebino in ne odlagajte je v nakupovalne vozičke, na blagajniške pulte, mize in stole v lokalih ipd.,
- imejte jo vedno pri sebi, če jo že morate odložiti, pa je ne izpustite izpred oči,
- priporočamo denarnico, ki jo lahko pritrdite na hlačni pas,
- če morate nositi večjo količino gotovine, si zagotovite zanesljivo spremstvo.

Za manjšo možnost tatvine torbice v njej nosimo le najnujnejše dokumente in predmete. Denar, kreditne kartice in dokumente nosimo v zaprtih notranjih žepih, tesno ob telesu. Če torbico nosimo čez ramo, naj bo stisnjena pod roko, ali jo nosimo spredaj, tako da sta zapiralo ali zadrga obrnjena k telesu. Policisti priporočajo torbice, ki se nosijo okoli pasu, še posebej pa bodimo previdni pri odlaganju torbice v trgovinah in na klopeh v parkih.

TRGOVINA VERIGA
Tomšičeva 17, Kamnik, tel. 83 91 888
vam nudi po ugodnih cenah:
SPOMLADANSKI PROGRAM - vse vrste PVC KORIT IN LONČKOV ZA ROŽE, zemljo za presajanje, PVC zalivalke, razne cevi in priključke za vodo, vrtno orodje, alu lestve ... barve, lake, gašeno apno, pipe Armal, posodo, porcelan, vse vrste gospodinjskih aparatov, sušilce za perilo, likalne mize, PVC PRTE, steklenice in kozarci za vlaganje + pokrovčki, PVC sodi za zbiranje deževnice
KOLESA in še in še ... tudi sukanci, šivanke, elastike.
VELIKA IZBIRA ARANŽIRANIH DARIL!
DARILNI BONI
PVC MIZE, STOLI, LEŽALNIKI, SENČNIKI
Delavni čas: od 7. do 19. ure, sobota od 8. do 12. ure!

Kamniški OBČAN - Izdajatelj Bistrica, d.o.o., Kamnik, Ljubljanska cesta 3/a. **Odgovorna urednica Saša Mejač, univ. dipl. ekon.** Na podlagi mnenja Ministrstva za kulturo sodi časopis med proizvode informativne narave. Medij Kamniški občan je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 333. Kamniški občan izhaja dvakrat mesečno v nakladi 20.000 izvodov. **Naslov uredništva: Kamnik, Glavni trg 25 (Seydlova hiša med občino in pošto), tel.: 01/83-91-311, 041/662-450, fax: 01/83-19-860, e-mail: sasa.mejac@siol.net** Uradne ure: ponedeljek in petek od 9. do 15. ure, sreda od 9. do 12. in od 13. do 17. ure. Nenaročenih člankov in fotografij ne honoriramo in ne vračamo. Grafična priprava in tisk Set d.d., 9. 5. 2014.

pnd POMOČ NA DOMU
Žiga: 031 846 521
NUDIMO VAM:
- OBREZOVANJE (žive meje, sadno drevje)
- LOPATANJE (štihanje) VRTOV
- ŽAGANJE LESA
- KOŠNJA TRAVE
- ODVOZ NA DEPONIJO (trava, veje, listje, smeti)
- SELITVE
- ČIŠČENJE KLETI IN PODSTREŠIJ
www.pnd.si
info@pnd.si
Žiga Voler, Levčeva ul. 17, Mengeš

12. maj – Mednarodni dan medicinskih sester in babic

Maj je mesec, ko se narava prebudi in si nadene zelen plašč, posut s cvetočimi dragulji vseh barv. Sončni žarki pa s toplino prebudijo še tako zaspane prebivalce. V tej prebujajoči se naravi v maju praznujemo svoj dan tudi medicinske sestre in babice. 12. maj je posvečen mednarodnemu dnevu medicinskih sester in babic. To je dan, ko se je rodila Florence Nightingale, prva medicinska sestra, ki je postavila temelje poklicu medicinske sestre. Namen tega dneva je, da se vsaka medicinska sestra zave predanosti svojemu poklicu.

Prva med. sestra Frorence Nightingale.

Živimo v času prenosnih telefonov in sodobne računalniške tehnologije, ki nam omogoča, da zdravstvene težave lahko uredimo kar preko telefona ali računalnika. Medicinske sestre se vsakodnevno srečujemo s tem, ko nas naši bolniki skušajo priklicati po telefonu, da naročijo recept ali se dogovorijo za termin pri osebnem zdravniku. Tak način komunikacije je ob pomanjkanju časa dobrodošel. Ima pa tudi slabe strani, ker lahko ob množici podatkov včasih kaj tudi zataji.

Takrat se vsa jeza prenese na medicinsko sestro. Medicinske sestre se skušamo potrebam naših bolnikov čim bolje prilagajati z obilico potrpljenja in dobre volje. Včasih nam to uspeva, včasih tudi ne najbolje. Vsi smo le ljudje s problemi in težavami, ki se jih v službi trudimo potisniti v ozadje.

Letošnji mednarodni dan medicinskih sester in babic nosi naslov »E-zdravje in dokumentacija v zdravstveni in babiški negi« in je posvečen ravno temu problemu. Preko naših telefonov in računalnikov se izmenja in vnese veliko zdravstvenih podatkov, ki morajo biti varovani in pravilno vneseni. Takšen način komunikacije zahteva veliko časa in predvsem natančnosti medicinske sestre.

Tudi medicinske sestre in babice Zdravstvenega doma dr. Julija Polca Kamnik se srečujemo s težavami, ki jih prinaša sodobna tehnologija, zato upamo, da nas v tem stresnem in hitrem tempu življenja naši pacienti razumejo. Poklic medicinske sestre je večkrat težak in naporen, a na koncu vedno nagrajen s toplino in hvaležnostjo naših bolnikov.

EMA HRIBAR, dipl. m. s.

V soboto, 26. aprila, je v Zgornjem Tuhinju potekala orientacija za mladino Gasilske zveze Kamnik in Komenda. Udeležilo se jo je skupaj 48 ekip. Naše društvo je zastopalo 11 ekip in to vse zelo uspešno, še posebej so nas razveselili mladinci, ki so v svoji kategoriji zasedli 1. in 3. mesto, razočarale pa niso niti mlajše sekcije, saj so pionirke dosegle 3. mesto, pionirji pa 4. mesto. Vsem ekipam iskreno čestitamo za dosežene rezultate.

Mentorji PGD Šmarca

April tudi v znamenju gledališč in predstav

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Kamnik, je v Domu kulture Kamnik uspešno organiziral **Festival mladinskih gledališč »Vizije 2014«, v okviru katerega smo spremljali izbrane predstave s področja** Gorenjske, in **»IGROKAZ 2014«,** na katerem so sodelovale Angleška gledališka skupina GSŠRM Kamnik, Gledališka skupina ŠKD Mekinje, gledališka skupina Rudolfi GSŠRM Kamnik in gledališka skupina KD Tuhinj.

OPTIKA in OČESNA AMBULANTA
Helena Dolinšek s.p.

V KAMNIKU NA NOVI LOKACIJI NA GLAVNEM TRGU 11
poleg NLB, tel.: 01/831 70 05, 031 795 960

VELIKA IZBIRA KONTAKTNIH LEČ PO IZREDNO UGODNIH CENAH NOVI MODELI KOREKCIJSKIH IN SONČNIH OČAL - VELIKA IZBIRA TUDI ŠPORTNIH MODELOV

Zaščitite vaše oči s kvalitetnimi očali!

BREZPLAČEN OKULISTIČNI PREGLED ob nakupu korekcijskih očal

www.optika-dolinsek.si
PE V DOMŽALAH Breza center, Breznikova 15, tel.: 01/721 64 36

Popusti se med seboj ne seštevajo.

Vrhpolje (bivši Azur) oddamo ali prodamo 7000 m² zazidljivo zemljišče in 200 m² proizvodne hale.

Lahko v celoti ali po delih, možnost financiranja.

agropromet.cerklje@siol.net, tel.: 041 628 290

salon Klara

Za zdravje je izjemno pomembna tudi kakovostna nega stopal v strokovni izvedbi.

NOVO: PEDIKURA TUDI NA DOMU

V sodobnem salonu poleg pedikure strokovno izvajamo tudi
Bownovo terapijo (proti bolečinam v hrbtenici, išiasu, glavobolom, alergijam, astmatičnim težavam, artritisu, menstrualnim težavam, depresijam ...)
Refleksno consko terapijo
Trriger-point terapijo
Limfna drenaža in masaža

Salon Klara – Breda Kogej s.p., Podhruška 10, Kamnik,
www.salonklara.si, tel.: 041 342 940

POGREBNIK d.o.o.
Pogrebne storitve, Dvorje 13, 4207 Cerklje
TEL.: 04/25-21-424, GSM: 041/624-685, www.pogrebnik.com

- PREVOZI S KRAJA SMRTI (na dom, v mrliško vežico, na upepelitev - po Sloveniji in tujini)
- PRODAJA POGREBNE OPREME
- SPREJEM NAROČIL IN DOSTAVA CVETJA
- NAROČILA PEVCEV IN TROBENTE
- POVEČAVA FOTOGRAFIJE POKOJNEGA
- FOTOGRAFIRANJE IN SNEMANJE POGREBA
- OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJIH
- IZKOPI ŽARNIH IN KLASIČNIH JAM
- UREJANJE POKOPALIŠČ IN GROBOV
- VZDRŽEVANJE POSLOVILNIH VEŽIC
- PREKOPI
- NAGROBNI SPOMENIKI, KLESANJE IN ZLATENJE ČRK
- OZVOČENJE PRI POGREBU, NOSAČI
- UREDITEV DOKUMENTACIJE (matični, ZZZS)

Kamniški OBČAN
sasa.mejac@siol.net
kamniskiobcan@siol.net
☎ 01/83 91 311, 041/662 450
Tudi na www.kamnik.si

Smrt modrega ne preseneti,
vedno ve kdaj je pripravljen oditi.
(Jean de La Fontaine)

ZAHVALA

V 87. letu starosti je v svoj večni dom odšla naša draga

MILKA SENOŽETNIK
Iz Kamnika

Skromno in tiho kakor si živela, si odšla s tega sveta. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste se na kakršenkoli način poslovili od nje. Hvala vam za pomoč in podporo, za podarjeno cvetje in sveče, za sožalja in lepe besede ter darove za svete maše.

Žalujoči: Vsi, ki jo nosimo v srcih

April 2014

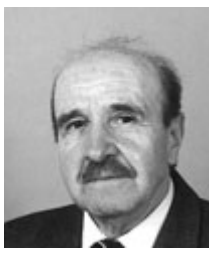

Zakrivljeno palico v roki,
za trakom pa šopek cvetlic,
ko kralj po planini visoki
pohajam za tropom ovčic.

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustil naš dragi mož, oči, dedi, brat, stric, tast ter prijatelj in znanec mnogim

CIRIL SIMIČAK

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, nekdanjim sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, besede tolažbe, darovano cvetje in sveče. Hvala tudi g. župniku Dularju in pevcem Krt.

Posebna zahvala sosedom za vso pomoč, ambulanti dr. Bogdana Logarja in osebju NMP ZD Kamnik.

Vsi njegovi

April 2014

Bolečina se ne da skriti,
pa tudi solze ni težko zatajiti,
le ljube skrbne mame
nihče nam ne more več vrniti.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 88. letu starosti sklenila naša draga mama, babica, prababica, sestra in teta

FRANČIŠKA ULČAR
rojena Mavec z Duplice

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, hvala za podarjeno cvetje in sveče ter izražena sožalja.

Zahvala gospodu župniku in pevcem za lepo opravljeno zadnje slovo.

Vsi njeni

April 2014

Truplo tvoje zemlja krije,
v hladnem grobu mirno spiš,
srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.
Nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči.
Dom je prazen in otožen,
ker tebe več med nami ni.

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustil naš dragi oče, ded, praded, brat, stric in svak

FILIP MODRIJAN
po domače Modrijanov Lipe iz Stebljevka

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše.
Še enkrat hvala sosedom za nesebično pomoč v dneh slovesa, g. župniku Avguštinu za lepo opravljen poslovilni obred, pevcem župnije Šmartno za lepo odpete pesmi in nečaku Francu Modrijanu za ganljive poslovilne besede. Lepa hvala g. župniku Simonu Lorberju za obiske na domu, dr. Ahlinu, sestri Marjani in bolnišnici Golnik.

Žalujoči: Vsi njegovi

Februar 2014

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.

ZAHVALA

V 92. letu je za vedno zaspal naš dragi ata

RAFAEL OGRADI
z Duplice pri Kamniku

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče.
Hvala g. župniku Gerčarju, pevcem, trobentaču, Društvu upokojencev Kamnik, Zvezi borcev in g. Suhadolcu za poslovilne besede.

Vsi njegovi

April 2014

Ni te več na vrtu, ne v hiši,
nič več se glas tvoj ne sliši.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok ostaja.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 61. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, stric in svak

FRANC BERLEC
iz Kamnika

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče, denarno pomoč, darove za svete maše ter številno spremstvo na zadnji poti.
Posebna zahvala sodelavcem GSSRM in Ključavničarstvu Grzinčič.
Hvala tudi dr. Logarju in sestri Tatjani ter osebju Onkološkega inštituta Ljubljana.
Zahvala vsem gasilcem različnih gasilskih društev, župniku Dularju, pevcem skupine Krt in trobentaču Gregorju Sušniku.
Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi

Kamnik, april 2014

Zvezda tvoja se je utrnila,
naj bo miren, spokojen spanec tvoj ...

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila naša draga

IVANKA ŠINKOVEC
iz Kamnika

Hvala sorodnikom, prijateljem, znancem, stanovalcem Ljubljanske ceste 3c in osnovni šoli Marije Vere za cvetje, sveče in svete maše ter spremstvo na njeni zadnji poti.
Hvala gospodu župniku Pavletu Piberniku za lepo opravljen pogrebni obred.
Zahvala tudi dr. Rojkovi iz Infekcijske klinike za vso skrb.

Vsem, ki ste našo Ivanko obiskovali in ji s tem polepšali življenje ter jo boste ohranili v lepem spominu, iskrena hvala.

Sestra Meri z družino

April 2014

Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi,
delo za vselej končali,
v hišo očetovo šli
Čujte zvoniti počivat' zvoni,...
(A. M. Slomšek)

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 69. letu zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JANEZ BIZJAK
Selakov Janez iz Markovega

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečene besede sožalja, darovano cvetje in sveče, darove za svete maše in za cerkev ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se gospodu župniku Danijelu Kaštrunu za iskrene besede, vdano molitev in opravljen obred, pevcem Krt in govorcema za besede slovesa.

Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi, ki ga nosimo v srcu

April 2014

Vsaka mama je prava mama.
Dana za srečo in za veselje.
Prava. In ena sama.
Za vse življenje.
(Tone Pavček)

ZAHVALA

V 92. letu je za vedno zaspala naša draga mama, babica, prababica in teta

ANA SEMEJA
z Duplice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se prišli od nje še zadnjič poslovit. Hvala za izražena sožalja, darovano cvetje in sveče.

Zahvaljujemo se tudi dr. Jermanovi, medicinskima sestrama Romani in Mateji za dolgotrajno skrb in pomoč, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za občuteno zapete pesmi.

Hvala vsem, ki ste jo spoštovali in se je boste spominjali.

Vsi njeni

April 2014

Kep'ca

v centru Kamnika,
na Glavnem trgu 15

- **sladoled domače izdelave** (tudi za domov 1 lit 8 eur)
- **sladoled z naravnim sadjem**
- **sladoled za diabetike**
- **sadne kupe, banana split**
- **domači zavitki**
- **razni sendviči, tudi vegi**
- **toast samo 1 eur**
- **JUTRANJA KAVICA Z ROGLJIČKOM SAMO 0,90 eur** od 6. do 9. ure
- **kava in prigrizki tudi za na pot**

AKCIJA V MAJU!
Dobiš pobarvanko, jo pobarvaš in za nagrado dobiš kepico sladoleda

Odprto: ponedeljek-sobota od 6h do 21 h, nedelja in prazniki od 8h do 20 h

STROJNI TLAKI – ESTRIHI – OMETI

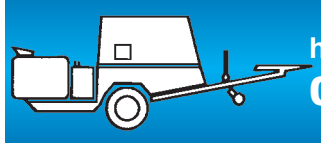

hitro, kvalitetno in ugodno
031 689 832

TLAKI KOS d.o.o., Ljubljanska 33, Kamnik

VETERINA KAMNIK
veterinarji s posluhom

Veterinarji s posluhom prisluhnejo velikim in malim živalim... in seveda njihovim lastnikom.

V prehodnem obdobju pred odhodom živine na pašo, zelo stresnem za vaše živali, poskrbite za zadostno oskrbo z vitamini in odpravo zajedalcev. Vaše živali vam bodo hvaležne!

Veterina Kamnik d.o.o., Perovo 20, telefon: 01 830 95 72 Ambulanta za male živali: 01 830 95 77; Dežurni telefon: 051 626 941
Delovni čas ambulante: pon. - pet.: 7h - 18h in sobota 7h - 11h E-mail: veterina.kamnik@siol.net, http://www.veterina-kamnik.si/

NLB Stanovanjski kredit

Nekatera doživetja so nepozabna.

Začnejo se v pravi banki s kreditom za nakup, gradnjo ali obnovo nepremičnine.

Kredit lahko dobite **do 100 % vrednosti investicije** ob ustrezni kreditni sposobnosti in vrsti zavarovanja. Če gradite ali obnavljate, lahko na vaš osebni račun **nakažemo tudi celoten znesek** kredita, zavarovanega z zastavo nepremičnine. Možnosti pri najemu kredita je veliko. Posvetujte se s svetovalci v NLB Poslovalnicah.

NLB

NLB d.d., Trg republike 2, 1000 Ljubljana

www.stanovanjskikredit.si Kontaktni center: 01 477 20 00

KD Skladi ponovno v Domžalah v poslovalnici AS

Tudi vas skrbijo vedno nižje državne pokojnine, naraščajoči stroški šolanja otrok? Se zavedate, da bomo v prihodnje za svojo finančno usodo odgovorni predvsem sami?

Zato vas vabimo v poslovalnico KD Finančna točka v prostorih Adriatica Slovenice na Ljubljanski cesti 90 v Domžalah, kjer vam nudimo:

- predloge, kako poskrbeti za **dodatek k pokojnini, šolanje otroka ali izpolnitev večjih osebnih želja;**
- nasvet, kako dosegati večjo donosnost kot pri varnejših denarnih naložbah (depozitih);
- rešitve, kako že z majhnimi mesečnimi zneski poskrbeti za finančno prihodnost;
- informacije in pristop k skladom družbe KD Skladi;
- brezplačen pregled vaših naložb in pripravo individualnega varčevalnega načrta;
- svetovanje, kako lahko učinkovito oplemenitite svoja sredstva.

Rezervirajte si svoj termin, hkrati pa ob predložitvi tega oglasa ob svetovanju izkoristite še ugodnosti.

Se vidimo v naši poslovalnici v Domžalah!
Vaši svetovalki:
Nataša Žnidaršič in Katarina Dobra
telefon: 01 72 40 411
Pričakujeva vas v poslovalnici KD Finančna točka (v prostorih Adriatica Slovenice) v Domžalah, Ljubljanska cesta 90, od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure.

*Bon za avtomobilsko zavarovanje pri Adriaticu Slovenici je unovčljiv do 31. 12. 2015 v vseh poslovalnicah Adriatica Slovenice in pri pooblaščenih zavarovalnih zastopnikih AS. Zavarovalnica si pridržuje pravico do spremembe pravil unovčenja bona.

**Paketi skladov omogočajo istočasno varčevanje v več podskladih KD Krovnega sklada z le enim vplačilom na transakcijski račun paketa prek direktne obremenitve SEPA. Prospekt KD Krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja, dokumenti podskladov s ključnimi podatki za vlagatelje (KIID) ter zadnje objavljeno letno in polletno poročilo v slovenskem jeziku so vlagateljem v tiskani obliki brezplačno na voljo na sedežu družbe KD Skladi, d. o. o., Dunajska cesta 63, Ljubljana, in vpisnih mestih, v elektronski obliki pa so objavljeni na spletni strani www.kd-skladi.si.

Vlagatelji, ki bodo do 31. 12. 2014 sklenili enega izmed varčevalnih paketov ali KD VIP Kombinacij KD Skladi in vanj do najpozneje 28. 2. 2016 vplačali 12 obrokov ter jih v tem obdobju ne bodo izplačali, bodo prejeli dodatno vplačilo v paket skladov oziroma KD VIP Kombinacijo v višini 20 EUR. Vplačilo na investicijski račun drugega vlagatelja ni mogoče, prav tako ni mogoče izplačilo obroka v gotovini. Če vlagatelj sklene več paketov skladov oziroma bi lahko prejel več ugodnosti s strani KD Skladi, je upravičen le do toliko ugodnosti, ki ne presegajo 42 EUR za posamezno ugodnost oziroma 84 EUR za vse prejete ugodnosti v posameznem koledarskem letu.

bon za 20 EUR ob sklenitvi novega paketa skladov KD Skladi**

bon do 40 EUR za avtomobilsko zavarovanje pri Adriaticu Slovenici ob sklenitvi paketa skladov KD Skladi*

+ SLADKO DARILO

080 80 24
www.kd-skladi.si

KD Skladi
Investirajte z razlogom